

Onderbouwing voor de afwijkende bebouwingsregeling Bonte Vlucht.

1.1 Ecologische Kenmerken

Bonte Vlucht vertoont unieke ecologische kenmerken die afwijkende bebouwingsregels rechtvaardigen:

- **Intacte Kroonlaag:** Het rapport Laneco schrijft op blz 47:
Voor de parken De Bonte Vlucht en De Maarnse Berg lijkt de situatie op het eerste gezicht vrij natuurlijk, maar is vooral de kroonlaag nog intact. Dat is bij veel andere parken ook niet meer het geval.
I.t.t. de meer parkachtige recreatieterreinen heeft de Bonte Vlucht op 25 á 50 % van het terrein een intacte kroonlaag. Clusters van eikenspaartelgenbos, gemengd bos van loof-en naaldhout en open veldjes wisselen elkaar af. Door deze afwisseling en de verhouding tussen open plekken en dichtere kroonbedekking, biedt de Bonte Vlucht een waardevol biotoop aan een grote verscheidenheid planten en dieren. De Grootoorvleermuis heeft hier zijn vaste zomerverblijfplaats. Overdag houdt hij zich op in boomholtes. 's Avonds jaagt hij op de open plekken op insecten. Daarom worden bomen met holtes niet gekapt maar jaarlijks gecontroleerd op veiligheid. Verder zijn de Gewone baardvleermuis, de Gewone dwergvleermuis de Rosse vleermuis en de Laatvlieger gesignaleerd. Bonte Vlucht voert een actief beleid tegen lichtverstrooiing. Maar hogere bebouwing (6,5m in plaats van 5,5m) betekent per definitie meer licht in de hogere delen van het bos.
De intacte kroonbedekking biedt tevens bescherming aan reptielen en amfibieën en vormt leef- en doorgangsgebied voor eekhoorns en boommarters.
- **Ecologische Doorlaatbaarheid:** In tegenstelling tot andere recreatieparken heeft Bonte Vlucht van oudsher geen omheining rond het terrein, en zijn omheiningen rond individuele kavels verboden. Dit draagt bij aan ontsnippering van het gebied. Het terrein is over de hele lengte doorlaatbaar voor vluchtend wild, reeën, vossen, marterachtigen, konijnen en hazen maar ook gemakkelijk toegankelijk voor dieren die op het terrein foerageren. Dagelijks worden reeën gespot. Juist nu, met de komst van de wolf, is behoud van deze doorlaatbaarheid van essentieel belang. Vluchtend wild zou anders richting de N225 gedreven kunnen worden.
- **Wildpassages:** De indeling van het park met verspringende en kleinschalige bebouwing met open tussenruimten maakt het mogelijk dat het functioneert als wildpassage. Reeën, vossen, marterachtigen, konijnen, hazen en eekhoorns doorkruizen het hele terrein en gebruiken hiervoor zelfs de individuele kavels. Ook verblijven deze dieren kortere of langere op het

terrein om te foerageren of zich te verbergen. Dit is bijzonder belangrijk gezien de ligging tussen beschermde natuurgebieden.

- **Open plekken:** Door geclusterde bebouwing kent het terrein aansluitende open plekken waarin zich vooral kruipende dieren zoals hagedissen en insecten voortbewegen. Op de open plekken ontstaat een voedselrijke vegetatie en vleermuizen hebben hier hun jachtgebied. Wanneer de huidige bebouwing vergroot wordt naar 250 m³ voor recreatiewoningen of 45 m² voor chalets kan dit op de huidige verstoorde plek. In de regels Bonte Vlucht is een max oppervlakte recreatiewoningen van 70 m² vastgelegd. Deze beperking zit niet in de regelgeving bij 300m³. Hierdoor kan een recreatiewoning bij 250 m³, een oppervlakte hebben van 80m². Dit, en een chalet van 60m², zal lang niet altijd passen binnen de huidige clusters en objecten zullen naar onverstoord terrein elders verplaatst moeten worden. Hiervoor moeten bomen worden gekapt en onder begroeiing verwijderd.
- **Flora en fauna:** Onderzoek op het terrein door het bureau Van Den Bijtel, zie bijlage 2 leverde een indrukwekkende lijst op waaronder soorten uit de lijst beschermd, kwetsbaar, bedreigd of ernstig bedreigd; zie bijlage 1, Brief Natuurmonumenten.

1.2 Ecologisch Onderzoek

De afwijkende regelgeving wordt ondersteund door ecologisch onderzoek:

- **Laneco Ecologische Beoordeling:** In de ecologische beoordeling van Laneco (14 december 2020) wordt het bijzondere karakter van Bonte Vlucht erkend vanwege de omvang, inrichting en beheer van het terrein, waarbij specifiek wordt opgemerkt dat het terrein niet omheind is, wat waardevolle oost-west wildpassages creëert. Het rapport Laneco noemt tevens dat geen significante aantasting te verwachten is mits objecten op de huidige plek worden gerealiseerd. Verplaatsing van bouwwerken naar niet-verstoord terrein kan een significante aantasting van het NNN opleveren.
- **Quick scan wet natuurbescherming:** Ten aanzien van het bijzondere karakter van de Bonte Vlucht stelt dit rapport:
“Door de omvang, inrichting en beheer van het terrein kan gesteld worden dat Bonte Vlucht een bijzonder karakter heeft. Buiten de kavels is sprake van natuurlijk groen, het terrein is niet omheind, er is sprake van een duidelijk bosachtig karakter, er is geen begrenzing van de kavels aanwezig en het is in hoge mate geschikt voor broedvogels.”
De bijzondere natuurwaarden, onderscheidend voor de Bonte Vlucht, worden in de Quick Scan die de gemeente liet uitvoeren, bevestigd.

- **Ecologisch Onderzoek Van Den Bijtel** (zie bijlage 2): In het onderzoeksrapport van dit gerenommeerde ecologisch onderzoeksbureau staat:

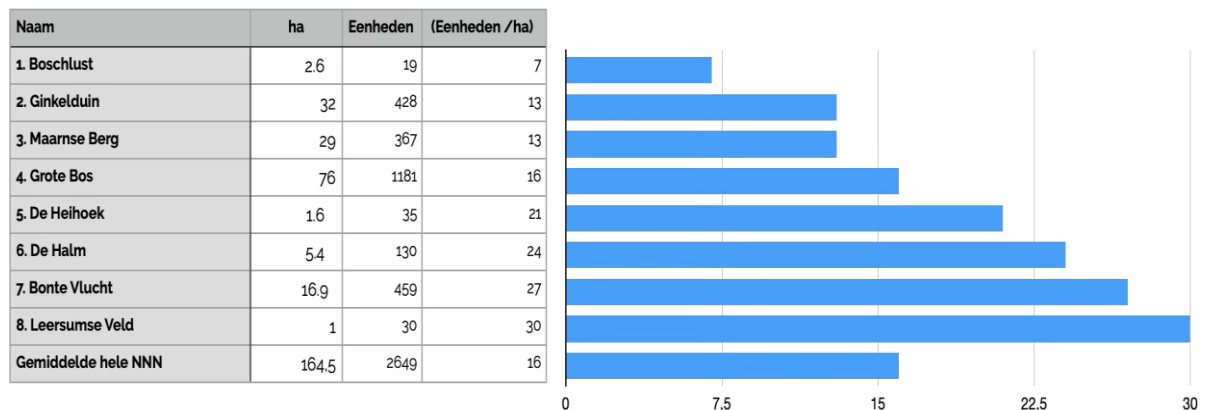
"De plannen voor de Bonte Vlucht zullen leiden tot aantasting van de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS, omdat met de vernieuwing/verplaatsing van huisjes en stacaravans oppervlakte zal worden onttrokken aan de EHS. Of deze aantasting significant is, is afhankelijk van de oppervlakte die met deze plannen gemoeid is."
- **Variërende Ecologische Kwaliteit:** Uit onderzoek blijkt dat de ecologische kwaliteit van recreatieterreinen binnen het NNN sterk verschilt, waardoor per recreatieterrein moet worden gekeken welke effecten en maatregelen van toepassing zijn. Op de Bonte Vlucht is de doorlaatbaarheid een unieke kwaliteit vraagt om gepaste maatregelen.
- **Open Plekken Beleid:** Bonte Vlucht heeft de intentie om aan te sluiten bij het *"open plekken beleid"* van Natuurmonumenten, waarbij verspreid over het terrein open plekken worden gecreëerd waar kleine dieren en insecten kunnen foerageren en waar grote en kleine dieren kunnen doortrekken, wat een belangrijk argument is van ruimtelijke ordening.
- **Corridorfunctie voor nachtdieren:** Door hogere bebouwing neemt de lichtuitstraling toe waardoor de corridorfunctie voor nacht actieve dieren zoals vleermuizen afneemt.

1.3 Onderscheidende Ruimtelijke Configuratie

Bonte Vlucht heeft een ruimtelijke configuratie die aanzienlijk verschilt van andere recreatieterreinen:

- **Langgerekte Opzet:** Het terrein is 1,2 km diep, de eerste 600m zijn 200m breed, het achterste deel is 120m breed. Eén korte zijde grenst aan de N225, de lange zijden grenzen aan bosgronden die eigendom zijn van Natuurmonumenten. Als het terrein niet doorlaatbaar blijft is er een risico dat vluchtend wild richting de N225 wordt gedreven.
- **Natuurlijke Zoneringsgradiënt:** Het bos dicht bij de N225 (de eerste 600 meter) is bestemd voor natuurintensief gebruik, terwijl dieper in het bos natuur voor extensief gebruik is aangewezen en dit vereist verschillende bebouwingsdichtheden.
- **Onbebouwde Gebieden:** Ongeveer 1,5 hectare van het terrein valt buiten het bouwvlak en mag niet worden bebouwd, hetgeen de werkelijke dichtheid in de bebouwbare gebieden verhoogt.
- **Geclusterde bebouwing:** Om open plekken te behouden en doorgangen te creëren wordt zoveel mogelijk in clusters gebouwd.

- **Hogere Eenheidsdichtheid:** Bonte Vlucht heeft een gemiddelde dichtheid van 27 eenheden per hectare (29 eenheden wanneer de gebieden buiten het bouwvlak worden uitgesloten), aanzienlijk hoger dan het gemiddelde van 16 eenheden per hectare voor andere terreinen binnen het NNN. Vergelijkbare gevarieerde campings zoals Ginkelduin, Maarnse Berg en Grote Bos hebben gemiddelde dichtheden van slechts 13, 13 en 16 eenheden per ha.

Bron gegevens: Voorontwerpbestemmingsplan Recreatieterreinen Utrechtse Heuvelrug 02-10-2019, H 2.2.1. t/m 2.2.21

Recreatieterreinen de Heihoek (21 eenheden per ha) en Leersumse Veld (30 eenheden per ha) zijn in feite geen vergelijkbare terreinen omdat hier helemaal geen bebouwing is. Er wordt enkel in de zomermaanden toeristisch gekampeerd met tenten en toercaravans. Na de zomer staan deze terreinen helemaal leeg.

De Halm is een open veld met hoog hek eromheen zonder begroeiing, zonder bijzondere natuurwaarden en zonder gemeenschappelijke voorzieningen.

1.4 Vergelijkende Analyse Bouwvolumes

De afwijkende regelgeving voor Bonte Vlucht vertegenwoordigt een evenwichtige benadering om uitbreiding toe te staan met behoud van natuurwaarden.

Bestemmingsplan 2008 Doorn woongebieden en recreatieterreinen (oud)

- Recreatiewoningen: $86 \text{ eenheden} \times 200 \text{ m}^3 = 17.200 \text{ m}^3$
- Stacaravans/chalets: $173 \text{ eenheden} \times 35 \text{ m}^2 = 6.055 \text{ m}^2$

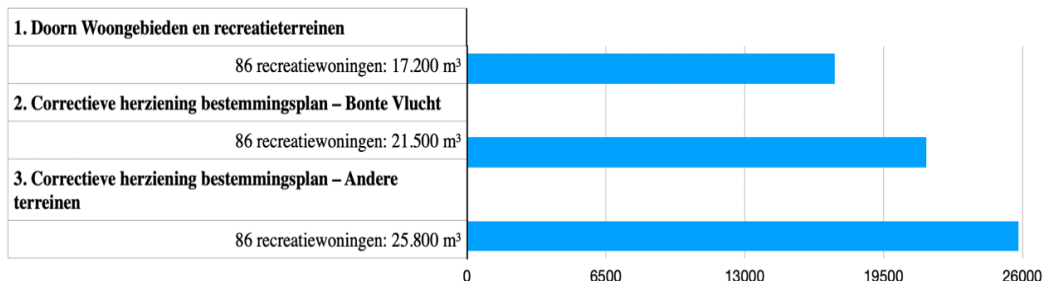
Correctieve Herziening Bonte Vlucht

- Recreatiewoningen: $86 \text{ eenheden} \times 250 \text{ m}^3 = 21.500 \text{ m}^3$
- Stacaravans/chalets: $173 \text{ eenheden} \times 45 \text{ m}^2 = 7.785 \text{ m}^2$

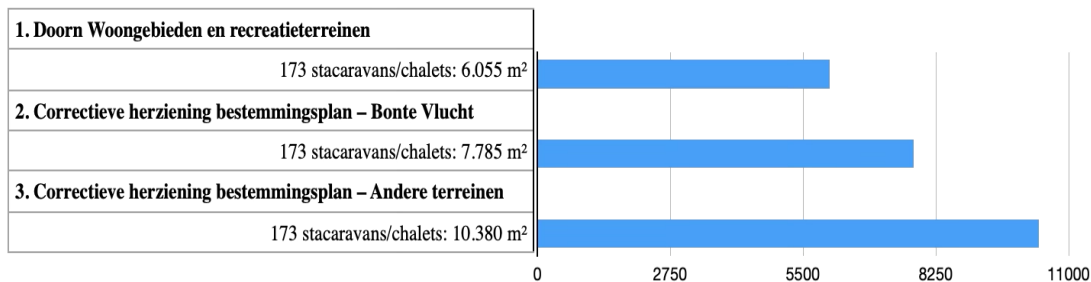
Correctieve Herziening Andere Terreinen

- Recreatiewoningen: 300 m³ (dit zou resulteren in 25.800 m³ voor 86 eenheden)
- Stacaravans/chalets: 60 m² (dit zou resulteren in 10.380 m² voor 173 eenheden)

Staafdiagram voor recreatiewoningen

Staafdiagram voor stacaravans/chalets

De staafdiagrammen laten zien dat de huidige regelgeving voor Bonte Vlucht al een aanzienlijke uitbreiding mogelijk maakt ten opzichte van het voorgaande bestemmingsplan (+25%), zonder de substantiëlere uitbreiding (+59%) toe te staan die zou voortvloeien uit toepassing van de algemene regelgeving.

Daarnaast heeft het bestemmingsplan in de regels voor bebouwing tot 300m³ geen begrenzing aan de oppervlakte. Dit in tegenstelling tot de beperkende regels voor Bonte Vlucht (70m²). Dit betekent dat bij de regelgeving tot 300m³ een woning gebouwd kan worden van 250 m³, 3 m hoog en een oppervlakte van 80m². Dit geeft een nog groter bodembeslag.

En bij het opheffen van de uitzondering voor Bonte Vlucht verdwijnt ook de mogelijkheid van het bouwen van een overkapping. Dit betekent een verlies van rechten, iets waar een gemeente rekening mee dient te houden en wat men zonder grondige motivatie ook niet kan doen. Het alleen voor de Bonte Vlucht mogelijk houden van de overkapping betekent een max. verharding van 80m² voor chalets en 90m² voor recreatiewoningen. Deze verstening wil de men nu juist vermijden.

1.5 Juridische kaders

De afwijkende regelgeving voor Bonte Vlucht ten opzichte van andere terreinen past binnen de provinciale kaders en het gemeentelijke beleid:

- **Maatwerk aanpak:** In een amendement van 10 juli 2014 heeft de Raad vastgesteld dat per recreatieterrein door het college, na overleg met de exploitant en de recreanten (vertegenwoordiging), een bebouwingsmaximum moet worden vastgelegd. Dit uitgangspunt van maatwerk vormde de basis voor de afwijkende regelgeving. De Raad kan en moet zelfs maatwerk toepassen in bestemmingsplannen en dient dit te baseren op objectieve, ruimtelijk relevante verschillen, zoals in het geval van Bonte Vlucht duidelijk aanwezig zijn. De differentiatie is hiermee in lijn met het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.
- **Bescherming Natuurnetwerk Nederland:** In de Nota van Uitgangspunten wordt al genoemd dat, ter bescherming van de natuurwaarden, binnen het Natuurnetwerk Nederland voorzichtig dient te worden omgegaan met toename van verhardingen. Met uitbreiding van bebouwingsmogelijkheden is er een onvermijdelijke toename van verhardingen. Hoe groter de uitbreiding, des te groter de toename van verhardingen. Als de woning of stacaravan zoveel groter wordt dat deze niet meer past binnen de huidige bebouwingsclusters zal uitgeweken moeten worden naar onverstoorde terrein elders op het park.
- **Nee, tenzij-toets:** Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN moet volgens de Provinciale Ruimtelijke Verordening (2013, herijking 2016) van Utrecht, de nee, tenzij-toets worden toegepast. Een ruimtelijk plan/besluit mag geen nieuwe bestemmingen of regels bevatten die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan, die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN.

Tot de wezenlijke waarden en kenmerken worden de onderstaande aspecten gerekend

- Kwaliteit van het ecosysteem
- Aaneengeslotenheid en robuustheid
- Bijzondere soorten
- Verbindingen

Wanneer op de Bonte Vlucht het bebouwde volume aanzienlijker toeneemt zal hiervoor open ruimte ingeleverd worden. Dit gaat ten koste van alle vier de bovenstaande kenmerken.

2. Belangenafweging

Het algemeen belang van de natuur op de Bonte Vlucht, de belangen van Bonte Vlucht B.V., van de Recreantenvereniging Bonte Vlucht en van Natuurmonumenten bij het behoud van het unieke groene en natuurlijke karakter van het terrein moeten prevaleren boven het belang van 2 individuele eigenaars van recreatiewoningen met bouwplannen:

- Slechts 2 van de 259 eigenaars van recreatie-eenheden heeft beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan.
- Aan één appellant is in het herstelbesluit reeds tegemoetgekomen door in 2001 en 2020 verleende vergunningen in de correctieve herziening te verwerken.
- De andere appellant heeft in 2019 zonder vergunning in strijd met het vigerende bestemmingsplan en het huidige bestemmingsplan (toen nog in voorontwerp) een te grote recreatiewoning en een te grote berging gerealiseerd. Dit terwijl deze bij de koop op de hoogte was gebracht van de privaatrechtelijke afspraken op het park en het bestemmingsplan had kunnen raadplegen. In de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:RVS:2024:3496), is geoordeeld dat de Gemeente terecht een last onder dwangsom heeft opgelegd aangezien de appellant in strijd met het bestemmingsplan heeft gehandeld door zonder vergunning een te omvangrijke recreatiewoning met berging en overkapping te realiseren.
- Recreanten is vanaf 2014 voorgehouden dat de afwijkende regels voor Bonte Vlucht rechtmatig zijn. Dat schept verwachtingen en hierop hebben zij hun keuzes gemaakt. De gemeente zou beschuldigd kunnen worden van onbehoorlijk bestuur als ze na 11 jaar ineens afwijkt van haar standpunt.
- Vele eigenaars die geen beroep hebben ingesteld, hebben terecht geanticipeerd op de nieuwe bouwregels: ongeveer 120 van de 173 stacaravans en 35 van de 86 recreatiewoningen zijn verbouwd volgens de regels van het bestemmingsplan en zijn in omvang beperkt tot 45 m² resp. 250 m³.
- Bij het opheffen van de uitzondering voor Bonte Vlucht verdwijnt ook de mogelijkheid van het bouwen van een overkapping. Dit betekent een verlies van rechten, iets waar een raad rekening mee dient te houden en wat een raad zonder grondige motivatie ook niet kan doen.

- Nieuwe recreanten kennen de nieuwe regels en kiezen met een vakantieverblijf op het terrein Bonte Vlucht bewust voor een kleinschaliger verblijf dan op andere terreinen mogelijk zou zijn.
- De overgrote meerderheid van de bewoners heeft bewust gekozen voor deze meer natuurlijke camping vanwege de bijzondere natuurlijke omgeving en het kleinschalige karakter. Zij zouden in hun belangen worden geschaad indien de "standaard" regels zouden worden toegepast, aangezien dit het karakter van het park fundamenteel zou veranderen. De waarden die zij specifiek zoeken in dit recreatiepark - rust, natuurbeleving, kleinschaligheid - zouden worden aangetast.
- De doelen van Natuurmonumenten, als beheerder van de aangrenzende natuurgebieden, zouden worden geschaad indien de "standaard" regelgeving zou worden toegepast. De belangrijkste negatieve effecten hiervan zouden zijn:
 - o Verstoring van de wildpassages door verdichting van bebouwing
 - o Beperking van de doorlaatbaarheid van het terrein voor flora en fauna
 - o Bebouwing van open plekken waardoor het jachtterrein van vleermuizen verdwijnt, amfibieën en reptielen zich minder goed over het terrein kunnen verplaatsen of hier hun habitat kunnen vinden, de rijke onderbegroeiing verdwijnt en daarmee leefgebied voor insecten en kleine dieren.
 - o Aantasting van de biodiversiteit door verhoogde druk op de natuurlijke omgeving.
 - o Verstoring van de ecologische verbindingfunctie tussen aangrenzende natuurgebieden.
 - o Verstoring van de corridorfunctie voor nachtdieren.

3 Conclusie

De Raad waardeert de aanwezige natuurwaarden op de Bonte Vlucht en wenst deze net als de eigenaar en het overgrote deel van de gebruikers van het terrein zoveel als mogelijk te behouden. De Raad acht het van belang om dit in het bestemmingsplan vast te leggen. De privaatrechtelijke afspraken tussen Bonte Vlucht B.V. en de eigenaars van de recreatiewoningen staan los van dit ruimtelijk kader en bieden voor de gemeente onvoldoende waarborgen.

De Raad concludeert dan ook dat de bouwregels voor Bonte Vlucht passend zijn, toegespitst op de specifieke omgeving van de Bonte Vlucht en met inachtneming van bestaande rechten van gebruikers van het recreatieterrein. De regelgeving beoogt een zorgvuldige balans tussen het toestaan van beperkte uitbreiding van recreatieverblijven en het beschermen van de waardevolle ecologische kenmerken van het gebied, met name de open plekken en de functie als wildpassage tussen aangrenzende beschermde natuurgebieden.

Bronnen:

Ecologisch Onderzoek Van Den Bijtel, zie bijlage.

Laneco Natuurtoets, zie bestemmingsplan

Quick scan natuurbescherming, zie bestemmingsplan

Waarnemingen van Natuurmonumenten

Waarnemingen van recreanten

Bijlage

1. Brief Natuurmonumenten
2. Ecologisch Onderzoek Van Den Bijtel

Bijlage 1

Datum 01-04-2025
Behandeld door
Telefoonnummer 0
E-mailadres
Ons kenmerk BV_KB_022025
Uw kenmerk BV_KB_022025
Natuurgebied Kaapse Bossen
Onderwerp Afwijkende bebouwingsregel Bonte Vlucht

Geachte raadsleden,

Dit is een nieuwe versie van de brief die wij eind februari hebben opgesteld. In deze brief zetten wij uiteen waarom Natuurmonumenten het van belang acht dat er voor Vakantiepark Bonte Vlucht een afwijkende bebouwingsregel ten aanzien van een maximale vergroting van vakantiehuizen naar 250m³ en stacaravans naar 45m² vastgelegd wordt.

Over vakantiepark Bonte Vlucht

Vakantiepark Bonte Vlucht bestaat uit een 1,7 km lang en 80 tot 180m breed deel open bos. De korte zijde ligt aan Noordzijde van de N225 tussen Doorn en Leersum. Vandaar strekt het terrein zich uit in het gebied van Natuurmonumenten (de Kaapse Bossen). Het park bestaat uit open, deels gemengd bos, van loof- en naalddhout en deels eikengeriefhout. Te midden hiervan liggen, verspreid over het terrein, huisjes, stacaravans en veldjes met toeristische kampeerplaatsen. Het gehele terrein ligt binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en de Wet natuurbescherming (sinds 2024 ondergebracht in de Omgevingswet) is de vigerende wetgeving voor de bescherming van aanwezige plant- en diersoorten.

Flora, fauna en natuurbeheer

Het gebied Kaapse Bossen en het daarin gelegen vakantiepark de Bonte Vlucht kent unieke natuurwaarden en een grote diversiteit aan flora en fauna. Vakantiepark Bonte Vlucht heeft bureau Van Den Bijtel een inventarisatie laten maken (zie bijlage: *inventarisatie natuurwaarden Van Den Bijtel*). De meest belangrijke redenen voor deze grote diversiteit worden in deze inventarisatie toegeschreven aan:

Aan Gemeenteraad Utrechtse Heuvelrug
Datum 01-04-2025
Ons kenmerk BV_KB_022025
Onderwerp Afwijkende bebouwingsregel Bonte Vlucht
Pagina 2 van 2

- De doorlaatbaarheid van het terrein: deze vormt een ecologische verbinding tussen aangrenzende natuurgebieden.
- De open plekken: waardoor er rijke onder begroeiing kan ontstaan en een groot deel van de bomen een intacte kroonbedekking heeft. Tevens zijn deze open plekken belangrijk als corridor voor groter wild, zodat dit ongehinderd het terrein kan oversteken (en weg kan blijven van de N225).

Natuurmonumenten en vakantiepark Bonte Vlucht werken samen aan natuurbeheer in het gebied. We zijn enthousiast over de inzet van de recreanten en vrijwilligers van het vakantiepark en de stappen die er de afgelopen jaren zijn gezet ten aanzien het ecologisch natuurbeheer. Elk najaar wordt er schouw gelopen met onze boswachter. Aan de hand hiervan wordt het jaarlijkse natuurbeheer vastgesteld.

Gezien deze bijzondere ligging van het vakantiepark binnen het NNN is het van belang dat het langgerekte terrein doorlaatbaar blijft, ten behoeve van het behouden van ecologische verbindingzones en ter voorkoming van het doorbreken van de migratie- en foerageerroutes van flora en fauna. Indien de vakantiehuisjes en stacaravans in formaat en hoogte (meer hoogte heeft met name een negatief effect op de aanwezige vleermuizen) toenemen zal er vanzelfsprekend minder ruimte zijn voor open plekken en variatie. Dit zal de huidige natuurwaarde én de aanwezige flora en fauna binnen dit gebied (en hiermee dus ook binnen het NNN) negatief beïnvloeden.

Mochten er naar aanleiding van deze brief nog vragen zijn, dan gaan we hierover graag in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Gebiedsmanager Utrecht

Bijlage 2

Ecologisch onderzoek

Vakantiepark Bonte Vlucht

gemeente Utrechtse Heuvelrug

In opdracht van Bonte Vlucht BV

Februari 2009

van den Bijtel ecologisch onderzoek

Ecologisch onderzoek
Vakantiepark Bonte Vlucht
gemeente Utrechtse Heuvelrug

In opdracht van Bonte Vlucht BV

Tekst: H.J.V. van den Bijtel
Fotografie H.J.V. van den Bijtel (HB), J. van der Greef (JG) &
H. van de Vendel (HV)

Beopublicatie: 200866
Februari 2009

Omslagfoto:
Grote foto: beeld van het Vakantiepark Bonte Vlucht (HV)
Inzet: boomklever (JG)

van den Bijtel ecologisch onderzoek

Uilenkamp 22
3972 XS Driebergen-Rijsenburg
tel./fax 0343 – 521021
e-mail h.j.v.vdbijtel@planet

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	De opdracht	1
1.3	Het onderzoek	2
1.4	Dit rapport	2
2	Gebiedsbeschrijving	4
2.1	Ligging en begrenzing	4
2.2	Inrichting en gebruik	4
2.3	Bodem	5
2.4	Water	6
2.5	Plangebied en de Ecologische Hoofdstructuur	6
3	Bescherming van soorten en leefgebieden: wet- en regelgeving	7
3.1	Bescherming van de wilde flora en fauna	7
3.2	De Flora- en Faunawet en ruimtelijke ontwikkelingen	7
3.2.1	De ontheffing	8
3.3	De bescherming van de EHS in het Streekplan	9
3.4	Verblijfsrecreatieterreinen en de EHS	11
4	Resultaten van het onderzoek	14
4.1	Vegetatie	14
4.2	Flora	15
4.3	Fauna	17
4.3.1	Zoogdieren	17
4.3.2	Vogels	19
4.3.3	Reptielen en amfibieën	25
4.3.4	Insecten	27
4.4	Bomeninventarisatie	31
5	Plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht	33
5.1	Beknopt overzicht van de plannen	33
5.2	Effecten van de plannen	34
6	De resultaten in het licht van de Flora- en Faunawet: de natuurtoets	35
6.1	Beschermde soorten	35
6.2	Effecten van de plannen op de strikt(er) beschermde soorten	37
6.3	Is een ontheffing nodig?	45
7	De plannen en de bescherming van de EHS	46
7.1	Voorwaarden aan de plannen: provinciaal beleid	46
7.2	Voorwaarden aan de plannen: gemeentelijk beleid	47
7.3	Wezenlijke waarden en kenmerken	48
7.4	Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken	49
7.4.1	Zones met bijzondere ecologische kwaliteit	49
7.4.2	Aaneengeslotenheid en robuustheid	50
7.4.3	Bijzondere soorten	50
7.4.4	Essentiële verbindingen	51
7.4.5	Samenvattend	51
8	Maatregelen	52
8.1	Aanbevelingen voor beheer en inrichting	52
8.2	Natuurwinst	53

9	Conclusies	54
9.1	Planologische status	54
9.2	Actuele natuurwaarden	54
9.3	Flora- en Faunawet, natuurtoets	55
9.4	Bescherming van de EHS	55
10	Geraadpleegde literatuur	56

Bijlagen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de plannen voor de herinrichting van het terrein en gefaseerde vernieuwing van de vakantie-accommodaties op het Vakantiepark Bonte Vlucht in Doorn, gemeente Utrechtse Heuvelrug, is er, gezien de verplichtingen voortvloeiende uit de Flora- en Faunawet en de ligging van het vakantiepark in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), voor de verdere planontwikkeling behoefte aan een ecologisch onderzoek dat inzicht geeft in het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten, in de mogelijke effecten van de plannen op de aanwezige flora en fauna, de gevolgen van de plannen voor de EHS en in de mogelijkheden de plannen zodanig vorm te geven dat de aanwezige natuur minimaal behouden blijft en dat er, indien mogelijk, natuurwinst geboekt kan worden.

Daarnaast moeten de gegevens over de aanwezige flora en fauna op het terrein dienen als bouwstenen voor een op te stellen toekomstvisie voor het vakantiepark.

1.2 De opdracht

In februari 2008 is door Bonte Vlucht BV, de eigenaar van Vakantiepark Bonte Vlucht, opdracht gegeven tot het uitvoeren van een ecologisch onderzoek op het vakantiepark. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zijn voor het vakantiepark een natuurtoets en een nee, tenzij-toets uitgevoerd en is een analyse gemaakt van de mogelijkheden tot het realiseren van natuurwinst.

Veel huisjes op Vakantiepark Bonte Vlucht liggen feitelijk midden in het bos (HV)

De natuurtoets moet inzicht geven in de volgende aspecten:

- de effecten van de plannen op beschermde soorten en soorten die op de Rode Lijst zijn opgenomen, dan wel indicatief zijn voor bepaalde omstandigheden;
- de gevolgen van de plannen in relatie tot de Flora- en Faunawet (voor welke soorten dient ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd), en
- een analyse van de mogelijkheden eventuele nadelige effecten van de plannen voor de beschermde soorten te minimaliseren of op te heffen, en
- aanbevelingen voor het treffen van eventuele compenserende en mitigerende maatregelen.

De nee, tenzij-toets moet een antwoord geven op de vraag of de wezenlijke kenmerken of waarden van het vakantiepark door de plannen significant worden aangetast. Tot de wezenlijke kenmerken of waarden worden de onderstaande aspecten gerekend:

- kwaliteit van het ecosysteem
- aaneengeslotenheid en robuustheid
- bijzondere soorten
- verbindingen

In hoeverre deze wezenlijke kenmerken of waarden al dan niet significant worden aangetast, dient te worden getoetst aan onder andere de volgende punten (Provincie Utrecht 2005b):

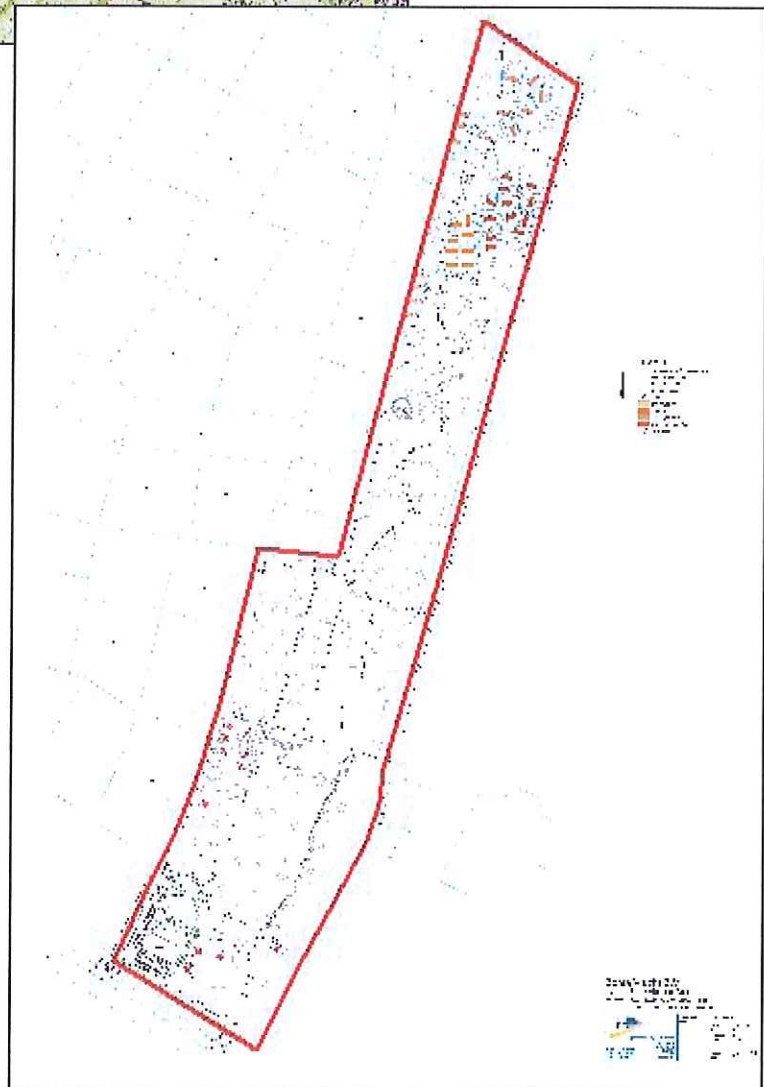
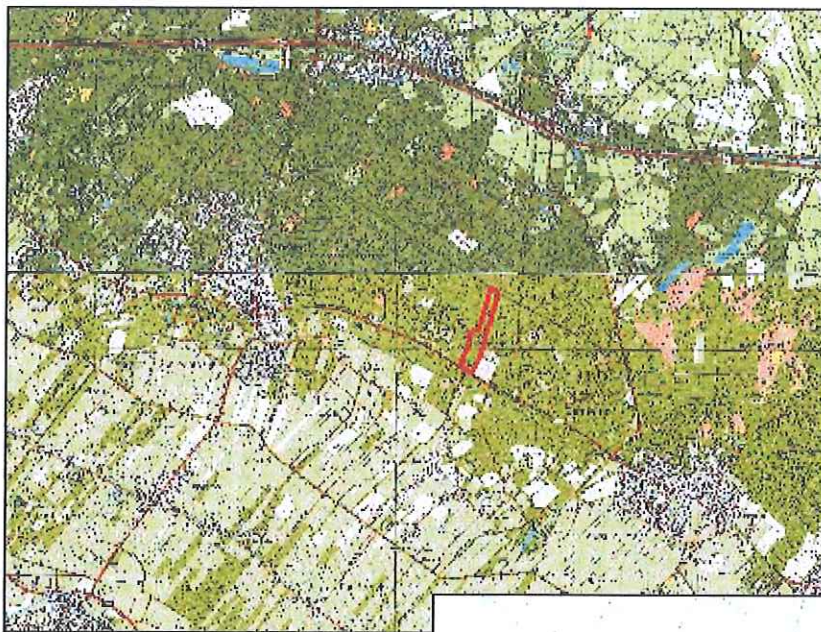
- de bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit (systemen en soorten)
- geomorfologische en aardkundige waarden en processen
- de waterhuishouding (grond- en oppervlaktewater)
- de kwaliteit van bodem, water, lucht, rust, stilte, donkerte en openheid
- de landschapsstructuur en belevingswaarde

1.3 Het onderzoek

Het veldonderzoek is uitgevoerd in de periode februari - oktober 2008. In totaal zijn er aan het terrein in deze periode elf bezoeken gebracht. Tijdens de veldbezoeken zijn de volgende groepen onderzocht: vegetatie, flora, zoogdieren (inclusief vleermuizen), vogels, reptielen, amfibieën en enkele insectengroepen (dagvlinders, waterjuffers en libellen, sprinkhanen).

1.4 Dit rapport

In deze rapportage wordt allereerst een korte schets van het onderzoeksgebied gegeven (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt een samenvatting gegeven van de relevante wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van soorten en leefgebieden. In hoofdstuk 4 wordt verslag gedaan van de uitkomsten van het veldonderzoek. In hoofdstuk 5 worden in het kort de plannen voor het vakantiepark besproken. In hoofdstuk 6 wordt een overzicht gegeven van de beschermde soorten, de Rode en Oranje Lijst-soorten, worden de effecten op de aanwezige beschermde soorten geanalyseerd en wordt nagegaan of een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet moet worden aangevraagd. In hoofdstuk 7 wordt een analyse gemaakt van de effecten van de plannen op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In hoofdstuk 8 worden maatregelen voorgesteld die de nadelige effecten voor de natuur kunnen beperken en worden de mogelijkheden om te komen tot natuurwinst geanalyseerd.

Figuur 1. Ligging en begrenzing plangebied (rood omlijnd)
 Schaal overzichtskaart ca. 1 : 100.000
 © 2004 Dienst voor het Kadaster en Openbare Registers, Apeldoorn
 Schaal detailkaart ca. 1 : 8.000
 © 2008 Bonte Vlucht BV

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Ligging en begrenzing

Vakantiepark Bonte Vlucht ligt in de bossen op het zuidelijk deel van de Utrechtse Heuvelrug in de gemeente Utrechtse Heuvelrug (figuur 1), die onderdeel uitmaken van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Het park ligt langs de Leersumsestraatweg, ongeveer halverwege Doorn en Leersum, waarvan de kernen op ongeveer 2500 meter afstand liggen.

Aan de noordzijde grenst het park aan een openbaar voetpad door de bossen van Vereniging Natuurmonumenten. Aan de oostzijde grenst het park aan een deels halfverharde beukenlaan die naar een alleenstaande woning in het bos leidt. In het zuiden ligt ten oosten van deze laan een akker waarop granen worden geteeld. Aan de zuidzijde grenst het park aan de Leersumsestraatweg met een vrijliggend fietspad. Ten zuiden van deze laan ligt op de overgang naar het kleinschalige agrarische gebied ten oosten van Doorn een enkele honderden meters brede strook bos. Aan de westzijde grenst het plangebied aan een ca. 200 m brede strook bos met voornamelijk naaldhoutpercelen die het park scheidt van het dagrecreatie-terrein Het Doornsche Gat en een rij woonhuizen langs de Leersumsestraatweg. Het vakantiepark heeft een oppervlak van ca. 17 ha.

2.2 Inrichting en gebruik

Vakantiepark Bonte Vlucht bestaat feitelijk uit een open bos, deels een gemengd bos van loof- en naaldhout en deels eikenspaartelgenbos, te midden waarvan de huisjes, stacaravans en veldjes met toeristische kampeerplaatsen liggen.

Een deel van het terrein bestaat uit eikenspaartelgenbos (HV)

Op het vakantiepark staan 86 recreatiewoningen, inclusief trekkershutten, 173 jaarplaatsen voor stacaravans en 200 toeristische kampeerplaatsen (Gemeente Doorn 2002). De huisjes en stacaravans staan verspreid over het terrein (zie figuur 1). Rond sommige huisjes en jaarplaatsen voor stacaravans zijn tuintjes aangelegd, andere liggen gewoon te midden van het bos. De toeristische kampeerplaatsen zijn geconcentreerd op enkele veldjes verspreid over het terrein. Het zuidelijke deel van het terrein is ontsloten middels enkele onverharde en halfverharde noord-zuid verlopende zandpaden en dwarspaden. In het noordelijke deel van het terrein hebben de paden een grilliger vorm en zijn deze gerangschikt in aaneengeschakelde ovals.

Rond sommige huisjes en stacaravans zijn bescheiden tuintjes met laurierkers, rododendron en coniferen aangelegd (HV)

Nabij de ingang aan de zuidzijde van het terrein staat een gebouw waarin het hotel, het restaurant met terras en de receptie gevestigd zijn. Ten westen en zuiden hiervan ligt een parkeerplaats en ten oosten hiervan staat een gebouw dat in gebruik is als kantoor. In dit deel van het terrein liggen tevens een tennisbaan, een zwembad en een faciliteit voor de tijdelijke opslag en verwerking van afval.

2.3 Bodem

Bodem De gronden in het gebied worden bodemkundig gerekend tot de holtpodzolgronden in grof zand, met grind beginnend op een diepte van minder dan 40 centimeter (Stichting voor Bodemkartering 1981).

Geomorfologie Het grootste deel van het terrein wordt geomorfologisch gerekend tot de hoge stuwwal met hellingshoeken van 2 tot 5 graden, in het noordelijke deel van het terrein 5 tot 15 graden. Het zuidelijke deel ligt op een smeltwaterwaaier en het noordoostelijke deel wordt doorsneden door een droogdal (Stichting voor Bodemkartering 1986).

Hoogteligging Het zuidelijke deel van het terrein ligt op een gemiddelde hoogte van 12 meter +NAP, het noordelijke deel op een hoogte van bijna 40 meter +NAP. Het terrein helt dus sterk naar het zuiden af.

2.4 Water

Het vakantiepark ligt in een infiltratiegebied waar neerslagwater wegzakt in de bodem (Eggels 1998). De gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt tussen 80 en 140 cm onder het maaiveld; de gemiddeld laagste grondwaterstand ligt meer dan 120 cm onder het maaiveld (grondwatertrap VII).

Van nature komt er geen oppervlaktewater in het gebied voor. Het enige water dat zich in het gebied bevindt, bestaat uit enkele kleine kunstmatige vijvers en een zwembad.

2.5 Plangebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het gehele terrein van het Vakantiepark Bonte Vlucht is als 'bestaande natuur' opgenomen binnen de groene contour (EHS; Provincie Utrecht 2004).

Aan het gebied ten zuiden van het eerste grote dwarspad dat naar het oosten toe uiteindelijk uitkomt bij De Hoogstraat is door de Provincie Utrecht (2002) geen natuurdoeltype toegekend. Aan het gebied ten noorden hiervan is het natuurdoeltype 'Multifunctioneel bos' (Hz-4B) toegekend.

Vakantiepark Bonte Vlucht maakt evenals de aangrenzende terreinen als 'bestaande natuur' onderdeel uit van de EHS. Op de foto de beukenlaan die langs de oostgrens van het park loopt (HB)

3 Bescherming van soorten en leefgebieden: wet- en regelgeving

3.1 Bescherming van de wilde flora en fauna

De wilde flora en fauna worden beschermd door verschillende internationale en nationale verdragen, richtlijnen en wetten. De belangrijkste hiervan zijn de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en de Flora- en Faunawet.

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die bescherming biedt aan de inheemse wilde vogels en hun leefgebieden (middels de aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden) binnen het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie.

De Habitatrichtlijn, eveneens een Europese richtlijn, biedt bescherming aan de leefgebieden van de wilde flora en fauna door de aanwijzing van zogeheten Habitatrichtlijngebieden en aan bepaalde individuele soorten. Deze soorten zijn ondergebracht in een aantal bijlagen waarvoor verschillende beschermingsregimes gelden. Voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt het zwaarste beschermingsregime. Indien in een te ontwikkelen gebied een soort voorkomt die is opgenomen in bijlage IV, kan deze ontwikkeling alleen plaatshebben als voldaan wordt aan een aantal strikte voorwaarden.

De Flora- en Faunawet is een Nederlandse wet waarin een aantal oude wetten (onder andere de Jachtwet, de Vogelwet en de Natuurbeschermingswet) is samengevoegd en waarin tevens belangrijke bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn opgenomen. In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op de belangrijkste bepalingen van de Flora- en Faunawet.

Rode en Oranje Lijst Naast deze wetten en richtlijnen waarin de bescherming van de inheemse wilde planten en dieren wordt geregeld, zijn ook de zogeheten Rode en Oranje Lijst nog van betekenis.

Rode Lijsten zijn lijsten met soorten die in hun voortbestaan bedreigd worden en zijn een uitvloeisel van de Conventie van Bern uit 1982. Ze worden gezien als een belangrijk instrument voor soortbescherming. Soorten die op een Rode Lijst zijn opgenomen, zijn niet automatisch beschermd maar krijgen in het natuurbesluit wel extra aandacht. Ruimtelijke ontwikkelingen die gepland zijn in gebieden waar groeiplaatsen of leefgebieden van Rode Lijst-soorten aanwezig zijn, dienen zeer zorgvuldig te worden uitgevoerd.

De Oranje Lijst is in feite een provinciale uitwerking van de landelijke Rode Lijsten. De provincie Utrecht onderscheidt in de lijst aandachtsoorten en prioritaire soorten. Prioritaire soorten zijn een selectie van aandachtsoorten waarvoor de provincie Utrecht een speciale verantwoordelijkheid heeft. Van de prioritaire soorten komt een belangrijk deel van de Nederlandse populatie in de provincie Utrecht voor.

3.2 De Flora- en Faunawet en ruimtelijke ontwikkelingen

In de Flora- en Faunawet zijn twee belangrijke principes vastgelegd en wel (1) dat dieren en planten ook beschermd dienen te worden omdat hun bestaan waardevol is en (2) dat een ieder de plicht heeft voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en voor hun directe leefomgeving (zorgplichtbepaling). Hieruit voortvloeiende zijn in de wet verbodsbepalingen opgenomen. Hiervan zijn, zeker in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, de verbodsbepalingen op handelingen die het voortbestaan van planten en dieren in gevaar kunnen brengen, de belangrijkste (zie kader).

Verbodsbepalingen Flora- en Faunawet

Bepalingen betreffende planten op de groeiplaats (artikel 8):

- Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving (artikel 9 - 12):

- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Het is verboden eieren van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Bij een ruimtelijke ingreep dient vooraf beoordeeld te worden welke negatieve gevolgen de ingreep zal hebben voor de eventueel aanwezige beschermde inheemse soorten. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de initiatiefnemer van het betreffende project.

Bij de uitwerking van plannen of bij de planning van werkzaamheden is het van belang dat de volgende aspecten duidelijk worden:

- Welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- Leidt het realiseren van de plannen of de uitvoering van geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen de plannen of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?
- Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex. artikel 75 van de Flora- en Faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist?

3.2.1 De ontheffing

Indien de uitvoering van de plannen en werkzaamheden leidt tot handelingen die de Flora- en Faunawet verbiedt, dient hiervoor bij de Dienst Regelingen, de uitvoeringsinstantie van het Ministerie van LNV die hiermee belast is, een ontheffing te worden aangevraagd. Deze ontheffing dient te worden aangevraagd vóórdat met de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden wordt begonnen.

Bij de beoordeling van ontheffingaanvragen wordt onderscheid gemaakt in vier categorieën van soorten:

1. Soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en ingevolge artikel 75, vijfde lid, bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bedreigde soorten. Ontheffing kan worden verleend, indien:
 - er geen andere bevredigende oplossing bestaat, en
 - er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten, en
 - er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

2. Soorten die niet zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die niet ingevolge artikel 75, vijfde lid, bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen, met uitzondering van beschermde inheemse vogels. Ontheffing kan worden verleend, indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
3. Beschermde inheemse vogels. De hier bedoelde dwingende redenen van groot openbaar belang kunnen geen grond zijn voor het verlenen van een ontheffing. De Europese Vogelrichtlijn staat dat niet toe.
4. Voor meer algemene soorten zal een vrijstelling gelden. Dergelijke soorten mogen dan worden verstoord, verjaagd of verplaatst van plekken waar ruimtelijk wordt ingegrepen. Daarvoor is dan geen ontheffing vereist.

In 2005 is de AmvB artikel 75, ook wel het Besluit Vrijstelling Beschermde Dier- en Plantensoorten, in werking getreden. Dit besluit voorziet in een aantal vrijstellingen, onder andere een vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en Faunawet voor beschermde soorten die algemeen voorkomen. In de toelichtende brochure op de 'AmvB art. 75' (LNV 2005) is middels tabellen – die corresponderen met de bijlagen uit de AmvB – een handzaam overzicht gegeven van de beschermingsregimes die gelden voor de verschillende soorten.

Voor veel voorkomende beschermde soorten, opgenomen in tabel 1, geldt een algemene vrijstelling, dat wil zeggen dat er voor deze soorten geen ontheffing van de Flora- en Faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor soorten uit tabel 2 geldt eveneens een algemene vrijstelling, mits de geplande werkzaamheden worden uitgevoerd conform bepaalde richtlijnen die zijn vastgelegd in een ministerieel goedgekeurde gedragscode. Voor soorten uit tabel 3 geldt in het geval van bestendig beheer, onderhoud en gebruik een vrijstelling mits er gewerkt wordt conform de richtlijnen van een ministerieel goedgekeurde gedragscode. In het geval men niet over een dergelijke gedragscode beschikt, dient een ontheffing van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd (NB. Dit geldt ook voor soorten uit tabel 2.). Is er sprake van een ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, waartoe de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht gerekend kunnen worden, in een gebied waar soorten uit tabel 3 voorkomen, dan is als overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet voorzien wordt, altijd een ontheffing nodig.

De aanvraag van een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet dient vergezeld te gaan van een projectplan. In een projectplan moeten onder andere de uitkomsten van een recente inventarisatie van planten en dieren op de geplande locatie (een lijst met de aanwezige beschermde soorten, waarin is aangegeven op grond van welke wettelijke bepaling(en) deze soorten beschermd zijn), een beschrijving van de te verwachten schade aan de beschermde planten en dieren, een beschrijving hoe de schade tot een minimum beperkt kan worden, een planning van de uit te voeren werkzaamheden en een compensatieplan zijn opgenomen.

3.3 De bescherming van de EHS in het Streekplan

In het Streekplan 2005-2015 (Provincie Utrecht 2004) zijn de Ecologische Hoofdstructuur (inclusief gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet) en de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden begrensd met een zogenoemde groene contour (figuur 2). Tot de EHS worden verschillende eenheden gerekend, waaronder bestaande natuur, nieuwe natuur (gerealiseerde en nog te realiseren natuurontwikkelingsgebieden), overige gebieden (agrarische gebieden met een hoge actuele en potentiële natuurwaarde) en ecologische verbindingzones.

Figuur 2. Groene contour in de omgeving van het plangebied (bron: Provincie Utrecht 2004; topografische ondergrond © Topografische Dienst Kadaster 2006)
 groen: bestaande natuur; lichtgeel: overige gebieden; onderbroken groene lijn: grens landgoed
 het vakantiepark is rood omlijnd

Ter bescherming van de gebieden binnen de groene contour is het 'nee, tenzij'-regime van toepassing (zie kader) en kan op gebiedsniveau de saldobenadering worden toegepast.

Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen en in de nabijheid van deze gebieden zijn niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang (het 'nee, tenzij'-regime).

Tot de wezenlijke kenmerken of waarden worden de onderstaande aspecten gerekend:

- kwaliteit van het ecosysteem
- aaneengeslotenheid en robuustheid
- bijzondere soorten
- verbindingen

In hoeverre deze wezenlijke kenmerken of waarden al dan niet significant worden aangetast, dient te worden getoetst aan onder andere de volgende punten (Provincie Utrecht 2005):

- de bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit (systemen en soorten)
- geomorfologische en aardkundige waarden en processen
- de waterhuishouding (grond- en oppervlaktewater)
- de kwaliteit van bodem, water, lucht, rust, stilte, donkerte en openheid
- de landschapsstructuur en belevingswaarde

Nadat de wezenlijke kenmerken of waarden van een terrein zijn geïdentificeerd, kan worden beoordeeld of een geplande ontwikkeling leidt tot een significante aantasting daarvan. In een toelichting van de provincie Utrecht (Provincie Utrecht 2005b) op de toepassing van het 'nee, tenzij'-regime worden enkele voorbeelden van een significante aantasting gegeven, waarvan er in het onderstaande drie worden geciteerd.

- Het doorbreken van natuureenheden en de robuustheid van de EHS, ook gezien naar de toekomst.
- Het onderbreken van migratie- en foerageerroutes van planten en dieren.
- Het onderbreken van ecologische verbindingzones, vanwege de relatieve smalheid van deze zones is in beginsel elke onderbreking niet toelaatbaar. Ook de aantasting van een stapsteen in zo'n verbindingzone is een bedreiging voor het kunnen functioneren van de verbindingzone.

Indien uit de analyse is gebleken dat er geen significante aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden optreedt, dan kunnen de plannen worden uitgevoerd, mits de ruimtelijke afweging dat toestaat. Blijkt uit de analyse dat er wel een significante aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden optreedt, dan dient er gezocht te worden naar alternatieven. Ontbreken die én kan aannemelijk worden gemaakt dat er sprake is van een reden van groot openbaar belang, dan kunnen de plannen eveneens worden uitgevoerd mits er mitigerende maatregelen worden getroffen om de gevolgen voor natuur en landschap zoveel mogelijk te beperken. Volstaan de mitigerende maatregelen niet om de schade voor natuur en landschap te minimaliseren, dan is er de verplichting tot compensatie (compensatiebeginsel; Provincie Utrecht 2004). De uitvoering van de compensatie moet gewaarborgd zijn alvorens met de uitvoering van de plannen kan worden begonnen.

3.4 Verblifsrecreatieterreinen en de EHS

Vakantiepark Bonte Vlucht is in het Streekplan (Provincie Utrecht 2004) aangeduid als landelijk gebied 3 en ligt in de Ecologische Hoofdstructuur en binnen de zogeheten groene contour. In principe betekent dit dat plannen voor uitbreiding of intensivering alleen kunnen worden uitgevoerd als wordt aangetoond dat de wezenlijke kenmerken of waarden van de gebieden binnen de groene contour niet significant worden aangetast.

Voor verblifsrecreatieve bedrijven op de Heuvelrug geldt in zoverre een uitzondering dat: *(in gebieden met de bestemming landelijk gebied 3) nieuwvestiging en uitbreiding van recreatief-toeristische voorzieningen voor zowel dag- als verblifsrecreatie mogelijk is als onderdeel van een integraal plan waaruit de ruimtelijke kwaliteitswinst (onder meer voor kernkwaliteiten landschap) blijkt; nieuwvestiging van verblifsrecreatie op de Heuvelrug is niet toegestaan* (Provincie Utrecht 2004).

Inmiddels zijn de regels van het nee, tenzij-regime met betrekking tot uit- en inbreiding van verblifsrecreatieterreinen nader uitgewerkt. Dit uitvoeringsbesluit (Provincie Utrecht 2007) gaat vooral in op de vraag wat wel en wat niet als significante aantasting moet worden aangemerkt. In het onderstaande zijn de belangrijkste punten van dit zogeheten B-stuk weergegeven, waarbij de cursief gezette teksten citaten zijn.

De nadere uitwerking heeft geleid tot de volgende beslissingen:

1. *als niet-significant wordt in principe aangemerkt: intensivering van verblijfsrecreatieterreinen binnen de grenzen van het bestemmingsvlak van het terrein, mits een drietal randvoorwaarden in acht wordt genomen (ja mits-benadering);*
2. *bij uitbreidingen van recreatie-inrichtingen buiten het bestemmingsvlak geldt de nee, tenzij-toets; er worden vier hoofdgroepen van wezenlijke waarden onderscheiden die niet mogen worden aangetast; deze waarden zullen door de provincie zo goed mogelijk worden omschreven en de beschikbare informatie hierover zal worden ontsloten; dat gebeurt door verwijzingen naar beleidskaarten en gegevensbestanden;*
3. *daar waar niet onmiddellijk duidelijk is of er sprake is van significante aantasting, assisteert de provincie door middel van een quickscan, om te bepalen óf en zo ja welk ecologisch onderzoek nog nodig is; voor deze assistentie wordt een provinciaal "loket" ingericht, als vast aanspreekpunt voor gemeenten en initiatiefnemers;*
4. *bij uitbreidingen buiten het bestemmingsvlak moeten altijd de mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering voor de natuur worden geïnventariseerd en in de planvorming betrokken; de adviescommissie speelt hierin een centrale rol;*
5. *daar waar kwaliteitsverbetering voor de natuur niet mogelijk blijkt kan de provincie in het uiterste geval grenzen stellen aan de oppervlakte van de uitbreiding.*

Ad 1. De randvoorwaarden waarnaar wordt verwezen, betreffen:

- *In een handvol, nader door ons te benoemen gevallen wordt het recreatieterrein dermate extensief gebruikt en is het tevens dermate strategisch gelegen binnen de EHS, dat bij intensivering van het terrein essentiële verbindingen binnen de EHS aangetast worden. In dergelijke gevallen is maatwerk op zijn plaats: door op een deel van het terrein de natuur meer ruimte te geven en op een ander deel van het terrein te verdichten, moet worden gezocht naar winst voor recreatie en natuur.*
- *Voor ingrepen binnen de grenzen van het bestemmingsvlak is weliswaar geen uitgebreide EHS-toets nodig, maar gelden wel de eisen zoals bij elke ruimtelijke toets in het buitengebied: lokale natuurwaarden moeten worden geïnventariseerd en zo veel mogelijk worden beschermd (in nieuwe bestemmingsplannen bijvoorbeeld met een aanlegvergunningstelsel).*
- *Ondernemer en gemeente moeten aannemelijk kunnen maken, dat door intensivering geen aanmerkelijke vergroting van de externe verstoring optreedt, door toename van verkeer of betreding.*

Uiteraard geldt het bovenstaande alleen voor ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen in het vigerende bestemmingsplan. Als dit wel het geval is, kan de ingreep altijd plaatsvinden. Bij afwijkingen van het bestemmingsplan binnen het bestemmingsvlak kan het bijvoorbeeld gaan om bouwen buiten het aangegeven bouwvlak, overschrijding van bebouwingspercentages of omzetting van staanplaatsen in vakantiehuisjes.

Ad 2. Bij de genoemde vier hoofdgroepen gaat het om:

- *De aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen, zoals waardevolle oude boskernen).*
- *Gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS.*
- *De aanwezigheid van bijzondere soorten.*
- *De aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).*

Als de EHS op één van deze vier hoofdpunten wordt aangetast, dan is er sprake van significante aantasting van de EHS en kan de ingreep niet plaatsvinden zoals beoogd. Er moet dan gekeken worden naar alternatieven.

Deze vier hoofdaspecten moeten kenbaar gemaakt worden aan de hand van nadere, gedetailleerdere beoordelingscriteria. Bij de bijzondere soorten moet primair worden gedacht aan wettelijk beschermde soorten, secundair aan bedreigde soorten vermeld op de Rode Lijst (rijk) en Oranje Lijst (provincie).

- Ad 4. Over de mogelijkheden tot kwaliteitsverbetering voor de natuur wordt het volgende gezegd:

Het streekplan schrijft voor (hoofdzonering landelijk gebied), dat bij uitbreiding van verblijfsrecreatie in landelijk gebied 4 een integraal plan moet worden opgesteld waaruit de kwaliteitswinst voor de natuur blijkt. Is die kwaliteitswinst voor de natuur nu een absolute voorwaarde, of vraagt het streekplan alleen om zo mogelijk die kwaliteitswinst te bereiken? De streekplantekst die specifiek ingaat op verblijfsrecreatie op de Heuvelrug, suggereert het laatste: "de mogelijk te behalen kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap wordt meegenomen". De werkgroep stelt dan ook voor het volgende uitgangspunt te hanteren: bij uitbreiding buiten de terreingrenzen moet altijd geprobeerd worden om ook kwaliteitswinst voor de natuur te bereiken, maar het is geen conditio sine qua non. Er moet rekening gehouden worden met wat een recreatieondernemer of gemeente aan natuurwinst kan realiseren.

Bij die winst kan worden gedacht aan het saneren van storende functies (afsluiten wegen b.v.), aan het verbeteren van abiotische condities of aan inrichtingsmaatregelen die uitgaan boven datgene wat in het kader van een normaal, subsidiabel natuurbeheer mag worden verwacht. Ook natuurwinst binnen de grenzen van het recreatieterrein kan meetellen, mits deze voldoende is zeker gesteld. Die winst is vooral op de gemeenschappelijke, groene ruimten binnen de terreingrenzen nog mogelijk.

Als bij uitbreiding per saldo geen natuurwinst kan worden geboekt, moet die uitbreiding natuurlijk in grootte beperkt blijven, ook al worden geen wezenlijke onderdelen van de EHS geschaad. De werkgroep stelt echter niet voor de maximale uitbreiding te kwantificeren in de vorm van een oppervlakte of percentage. Een dergelijke norm blijft willekeurig en wekt verkeerde suggesties. De één zal denken dat daarbeneden alles mag, de ander zal denken dat daarboven in ieder geval niets meer mag. Dat is beide niet wat we willen zeggen en het gaat ten koste van het uitgangspunt: bij uitbreidingen van recreatieterreinen moet eerst gezien worden of ook natuurwinst mogelijk is. Lukt dat niet, dan moet het verlies in ieder geval worden beperkt: zoek de minst kwetsbare locatie voor de uitbreiding en houdt de oppervlakte beperkt. Wat die oppervlakte dan nog mag zijn, dient per geval te worden beoordeeld, in proportie tot de omvang en de reële uitbreidingsbehoefte van het bedrijf.

Op de gevolgen die een en ander heeft voor Vakantiepark Bonte Vlucht wordt nader ingegaan in hoofdstuk 7.

In het uitvoeringsbesluit van de Provincie is aangegeven dat uitbreiding of intensivering binnen het bestemmingsplanvlak in principe niet kan leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. De plannen voor de Bonte Vlucht worden gerealiseerd binnen het bestaande bestemmingsplanvlak (recreatiedoeleinden I; gemeente Doorn 2002). Echter, in het bestemmingsplan wordt voor de Bonte Vlucht uitgegaan van 86 recreatiewoningen en mag dit aantal niet worden uitgebreid, tenzij de gemeente hiervoor een vrijstelling verleent. Mede in het licht van een uitspraak van de voorzieningenrechter, die oordeelde dat chalets/stacaravans feitelijk recreatiewoningen zijn, en een aantal ontwikkelingen op het park, heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug besloten vooralsnog geen medewerking te verlenen aan het vrijstellingsverzoek en eerder afgegeven bouwvergunningen alsnog geweigerd. De gemeente is alleen bereid medewerking te verlenen als er een totaalplan wordt overlegd, waarin duidelijk wordt hoe het park zich in de toekomst zal ontwikkelen en hoe met de ecologische structuur ter plaatse zal worden omgegaan (Gemeente Utrechtse Heuvelrug 2008).

4 Resultaten van het onderzoek

4.1 Vegetatie

De bosvegetaties op het Vakantiepark Bonte Vlucht kunnen op grond van de soorten in de kruid- en struiklaag vegetatiekundig gerekend worden tot het Zomereiken-verbond (Stortelder et al. 1999). In de boom- en struiklaag komen soorten voor als Amerikaans krentenboompje, Amerikaanse vogelkers, framboos, gewone braam, sporkehout, ruwe berk, trosvlier, wilde lijsterbes en zomereik. In de kruidlaag groeien planten als blauwe bosbes, bleeksporig bosviooltje, bochtige smele, gewone salomonszegel, lelietje-der-dalen, pilzegge en wilde kamperfoelie. Verder is de moslaag plaatselijk goed ontwikkeld. Storingsindicatoren, zoals geel nagelkruid, hondsdrif en grote brandnetel, treden slechts hier en daar op de voorgrond.

De grazige begroeiingen op het terrein kunnen gerekend worden tot het Verbond van Gewoon Struisgras Plantagini-Festucion (Schaminée et al. 1996). Graslanden van dit type komen voor op droge, kalkarme zandgrond en kunnen zeer bloemrijk zijn. Ze bestaan onder andere uit gestreepte witbol, gewone brunel, gewone ereprijs, gewoon struisgras, gewoon biggenkruid, gewoon duizendblad, kleine leeuwentand, madeliefje, rood zwenkgras, schapenzuring en veldbeemdgras. Hier en langs de paden komen begroeiingen voor die gerekend kunnen worden tot het Verbond der heischrale graslanden Nardo-Galion saxatilis. Deze vegetaties bestaan onder andere uit soorten als brem, liggend walstro, mannetjes-ereprijs, muizenoor, struikheide en tandjesgras.

Op de kale zandbodem van de kampeerveldjes komt een pioniervegetatie voor die vegetatiekundig moeilijk te duiden is. De begroeiing bestaat onder andere uit soorten als glad vingergras, kleine leeuwenklauw, liggende vetmuur, muurpeper, plat beemdgras en vroegeling. Op een van de veldjes komt in deze begroeiing ook het zeldzame mosbloempje voor (zie figuur 3).

Pioniervegetatie op een kampeerveldje met onder andere liggende vetmuur, mosbloempje (de rode plantjes), plat beemdgras en vroegeling (HB)

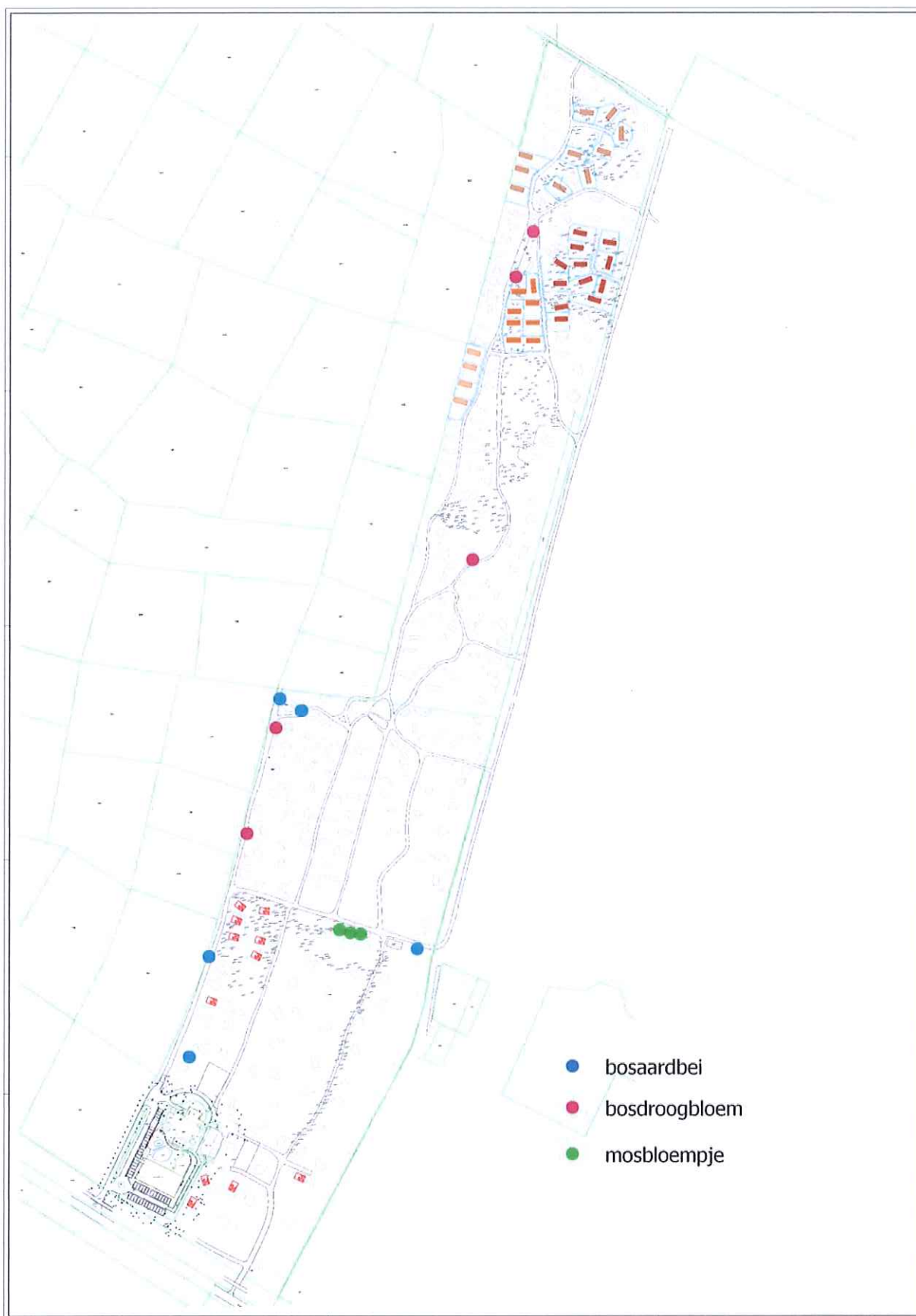
4.2 Flora

In het gebied zijn, inclusief verwilderde uitheemse struiken en kruiden, 274 plantensoorten aangetroffen (bijlage 1). Van deze soorten zijn er vijf beschermd, staan er vier op de Rode Lijst en zijn er 32 opgenomen op de Oranje Lijst (tabel 1).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Akkerklokje	Campanula rapunculoides		KW	1
Bergbasterdwederik	Epilobium montanum		KW	
Bleeksporig bosviooltje	Viola riviniana		GE	
Bosaardbei	Fragaria vesca	GE	KW	
Bosdroogbloem	Gnaphalium sylvaticum	GE	GE	
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine			1
Gewone dotterbloem	Caltha palustris palustris			1
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum		GE	1
Gewoon sneeuwkllokje	Galanthus nivalis		GE	
Groene naaldaar	Setaria viridis		KW	
Grote veldbies	Luzula sylvatica		KW	
Heggenduizendknoop	Fallopia dumetorum		GE	
Kleine brandnetel	Urtica urens		GE	
Kleine duizendknoop	Persicaria minor		KW	
Kleine maagdenpalm	Vinca minor		KW	1
Klimopereprijs	Veronica hederifolia		KW	
Korenbloem	Centaurea cyanus	GE	BE	
Kroontjeskruid	Euphorbia helioscopia		GE	
Kruipend zenegroen	Ajuga reptans		GE	
Kruisbes	Ribes uva-crispa		KW	
Lievevrouwebedstro	Galium odoratum		KW	
Maarts viooltje	Viola odorata		GE	
Mosbloempje	Crassula tillaea	GE	GE	
Muursla	Mycelis muralis		KW	
Schermhavikskruid	Hieracium umbellatum		KW	
Stalkaars	Verbascum densiflorum		GE	
Tengere vetmuur	Sagina apetala		GE	
Vingerhelmbloem	Corydalis solida		GE	
Vroegeling	Erophila verna		GE	
Wilde akelei	Aquilegia vulgaris		VN	
Wilde hyacint	Scilla non-scripta		GE	
Zandpaardenbloem	Taraxacum laevigatum		GE	
Zwaluwtong	Fallopia convolvulus		GE	
Zwarte toorts	Verbascum nigrum		GE	

Tabel 1. Vastgestelde beschermde plantensoorten, Rode Lijst- en Oranje Lijst-soorten

De soorten waarbij in de kolom F&F een cijfer staat, zijn beschermd krachtens de Flora- en Faunawet; het cijfer verwijst naar de tabel (toelichtende brochure; LNV 2005) waarin ze zijn opgenomen en daarmee naar de striktheid van de bescherming. De soorten waarbij in de kolommen Rode Lijst of Oranje Lijst de afkorting GE (gevoelig), KW (kwetsbaar), BE (bedreigd) of VN (verdwenen) staat, zijn opgenomen in deze lijsten. De aanduidingen verwijzen naar de mate van bedreiging.

Figuur 3. Groeiplaatsen van enkele Rode Lijst-soorten op de Bonte Vlucht

Alle beschermde soorten zijn opgenomen in tabel 1 (toelichtende brochure; LNV 2005) van de Flora- en Faunawet. Voor deze soorten is de algemene vrijstellingsregeling die is opgenomen in de AmvB art. 75 van toepassing. Als uitvoering van de plannen zou leiden tot vernietiging van de groeiplaatsen van deze soorten, dan behoeft daarvoor geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd. Daar komt bij dat de groeiplaatsen van drie van de vijf beschermde soorten (akkerklokje, gewone dotterbloem en kleine maagdenpalm) geen natuurlijke groeiplaats betreft; het gaat om verwilderde of aangeplante planten. De Flora- en Faunawet voorziet alleen in de bescherming van natuurlijke groeiplaatsen van beschermde plantensoorten.

4.3 Fauna

4.3.1 Zoogdieren

In tabel 2 is een overzicht gegeven van de zoogdieren die in het onderzoeksgebied zijn aangetroffen.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>			1
Gewone/tweekl. bosspitsmuis	<i>Sorex araneus/coronatus</i>			1
Mol	<i>Talpa europaea</i>			1
Gewone baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>			3-IV
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>			3-IV
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>		4	3-IV
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>			3-IV
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>			3-IV
Haas	<i>Lepus europaeus</i>			1
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>			1
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>			2
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>			1
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>			1
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>			1
Boommarter	<i>Martes martes</i>	KW	4	3-I
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>			1

Tabel 2. Vastgestelde zoogdieren

De soorten waarbij in de kolom F&F een cijfer staat, zijn beschermd krachtens de Flora- en Faunawet; het cijfer verwijst naar de tabel (toelichtende brochure; LNV 2005) waarin ze zijn opgenomen en daarmee naar de striktheid van de bescherming. Voor soorten die zijn opgenomen in tabel 3 geeft het Romeinse cijfer aan of de soort wel (IV) of niet (I) is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De soorten waarbij in de kolom Rode Lijst de afkorting KW (kwetsbaar) staat, zijn opgenomen in deze lijst. De aanduiding verwijst naar de mate van bedreiging. De soorten waarbij in de kolom Oranje Lijst een 4 staat, zijn opgenomen in deze lijst. Categorie 4 in de Oranje Lijst staat gelijk aan de categorie Kwetsbaar uit de Rode Lijst.

Alle waargenomen zoogdieren zijn beschermd. De meeste soorten vallen onder de algemene vrijstellingsregeling van de AmvB artikel 75. Zeven van de vastgestelde soorten genieten een striktere bescherming, te weten de vleermuizen (gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis), boommarter en eekhoorn.

Van de strikter beschermde soorten gebruikt de boommarter het terrein vermoedelijk alleen om te jagen. Van de vleermuizen bevinden zich op het vakantiepark naar alle waarschijnlijkheid ook verblijfplaatsen, hetzij in de bebouwing, hetzij in boomholten of vogelnestkasten. Van de eekhoorn zijn in het terrein diverse nesten gevonden (figuur 4).

4.3.2 Vogels

In totaal komen er op het terrein zeker 52 vogelsoorten voor (tabel 3). Van ten minste 40 soorten zijn territoria vastgesteld. Behalve broedvogels zijn er 12 soorten waargenomen die alleen in het gebied foerageren of rusten.

Alle Nederlandse (broed)vogels zijn beschermd krachtens de Vogelrichtlijn en de Flora- en Faunawet. Van de broedvogels die in het gebied zijn waargenomen, zijn er twee opgenomen op de Rode Lijst, te weten grauwe vliegenvanger en matkop. Van de soorten die alleen in het gebied foerageren en rusten, zijn er vier opgenomen op de Rode Lijst, te weten boerenzwaluw, boomvalk, groene specht en ransuil. Eén soort, de groene specht, is opgenomen op de Oranje Lijst.

De bonte vliegenvanger is een holenbroeder die veel in nestkasten broedt (JG)

In figuur 5, 6 en 7 is de verspreiding van enkele soorten op Vakantiepark Bonte Vlucht weergegeven. Figuur 5 toont de verspreiding van de bonte vliegenvanger en de boomklever. Beide soorten broeden in holten in bomen en komen op de Heuvelrug voor in gebieden met (veel) oud loofhout of oude lanen. De bonte vliegenvanger maakt meestal gebruik van nestkasten, maar maakt ook gebruik van natuurlijke holten in oude beukenlanen en oude berken. Op de Bonte Vlucht broedt de soort uitsluitend in nestkasten. De boomklever broedt ook wel in nestkasten, maar de meeste paren maken gebruik van natuurlijke holten. Dat is ook het geval op de Bonte Vlucht.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	Status
Appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>			b
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	GE		f
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>			b
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>			b
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>			b
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>			b
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	KW		f
Bosuil	<i>Strix aluco</i>			f
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>			f
Ekster	<i>Pica pica</i>			b
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>			b
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>			b
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>			b
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>			f
Glanskop	<i>Parus palustris</i>			b
Goudhaantje	<i>Regulus regulus</i>			b
Goudvink	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>			b
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	GE		b
Groene specht	<i>Picus viridis</i>	KW	4	f
Groenling	<i>Chloris chloris</i>			b
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>			b
Grote lijster	<i>Turdus viscivorus</i>			b
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>			f
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>			b
Holenduif	<i>Columba oenas</i>			b
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>			b
Kauw	<i>Corvus monedula</i>			f
Kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>			b
Koolmees	<i>Parus major</i>			b
Kuifmees	<i>Parus cristatus</i>			b
Matkop	<i>Parus montanus</i>	GE		b
Merel	<i>Turdus merula</i>			b
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>			b
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>			b
Ransuil	<i>Asio otus</i>	KW		f
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>			b
Sijs	<i>Carduelis spinus</i>			f
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>			f
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>			b
Staartmees	<i>Aegithalos caudatus</i>			b
Tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>			b
Tuinfluitier	<i>Sylvia borin</i>			b
Turkse tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>			b
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>			b
Vuurgoudhaantje	<i>Regulus ignicapillus</i>			b
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>			b
Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>			b
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>			b
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>			b
Zwarte mees	<i>Parus ater</i>			b
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>			f
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>			b

Tabel 3. Vastgestelde (broed)vogelsoorten

De soorten waarbij in de kolom Rode Lijst de afkorting KW (kwetsbaar) of GE (gevoelig) staat, zijn opgenomen in deze lijst. De aanduiding verwijst naar de mate van bedreiging. De soorten waarbij in de kolom Oranje Lijst een 4 staat, zijn opgenomen in deze lijst. Het cijfer 4 staat gelijk aan de categorie Kwetsbaar uit de Rode Lijst.

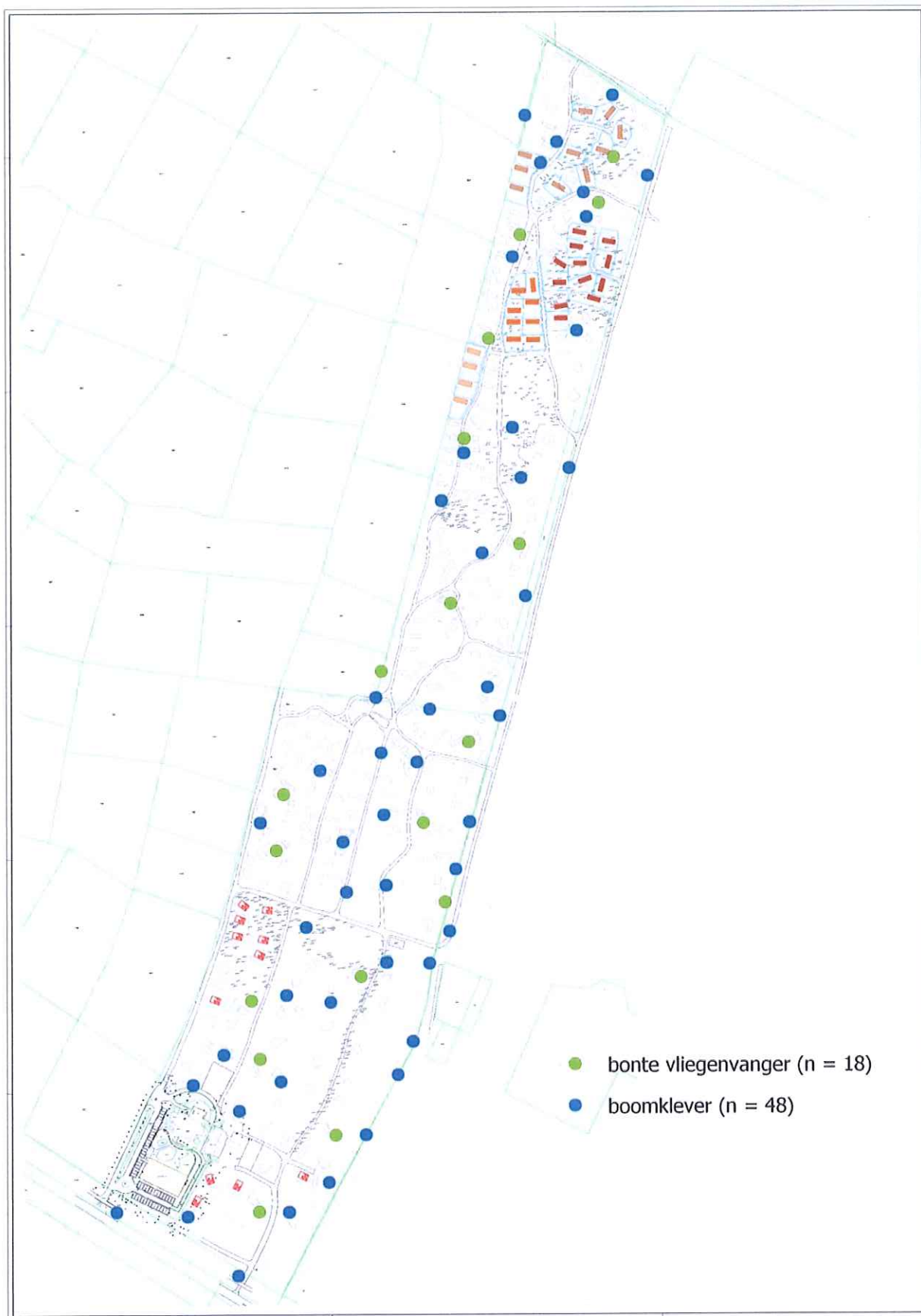
In de kolom Status is aangegeven of de soort broedt (b) dan wel alleen foerageert (f) of rust in het gebied.

Figuur 6 toont de verspreiding van drie soorten van structuurrijk bos met loofhout. De appelvink bouwt een boomnest, vaak in dichte sparren of dennen. De soort komt dan ook veelvuldig voor in gemengde bossen van zowel loof- als naaldhout. De glanskop is een holenbroeder die voorkomt in bossen met een aanzienlijk aandeel loofhout. De soort heeft een voorkeur voor bossen met veel eiken en enige ondergroei van loofhout. De grauwe vliegenvanger broedt in holten, in spleten achter schors, maar ook wel in speciale nestkasten. Daarnaast bouwt de soort soms nesten in schuurtjes en andere bouwwerken. De grauwe vliegenvanger komt voor nabij open plekken (bosranden) en bij openingen in het kroondak.

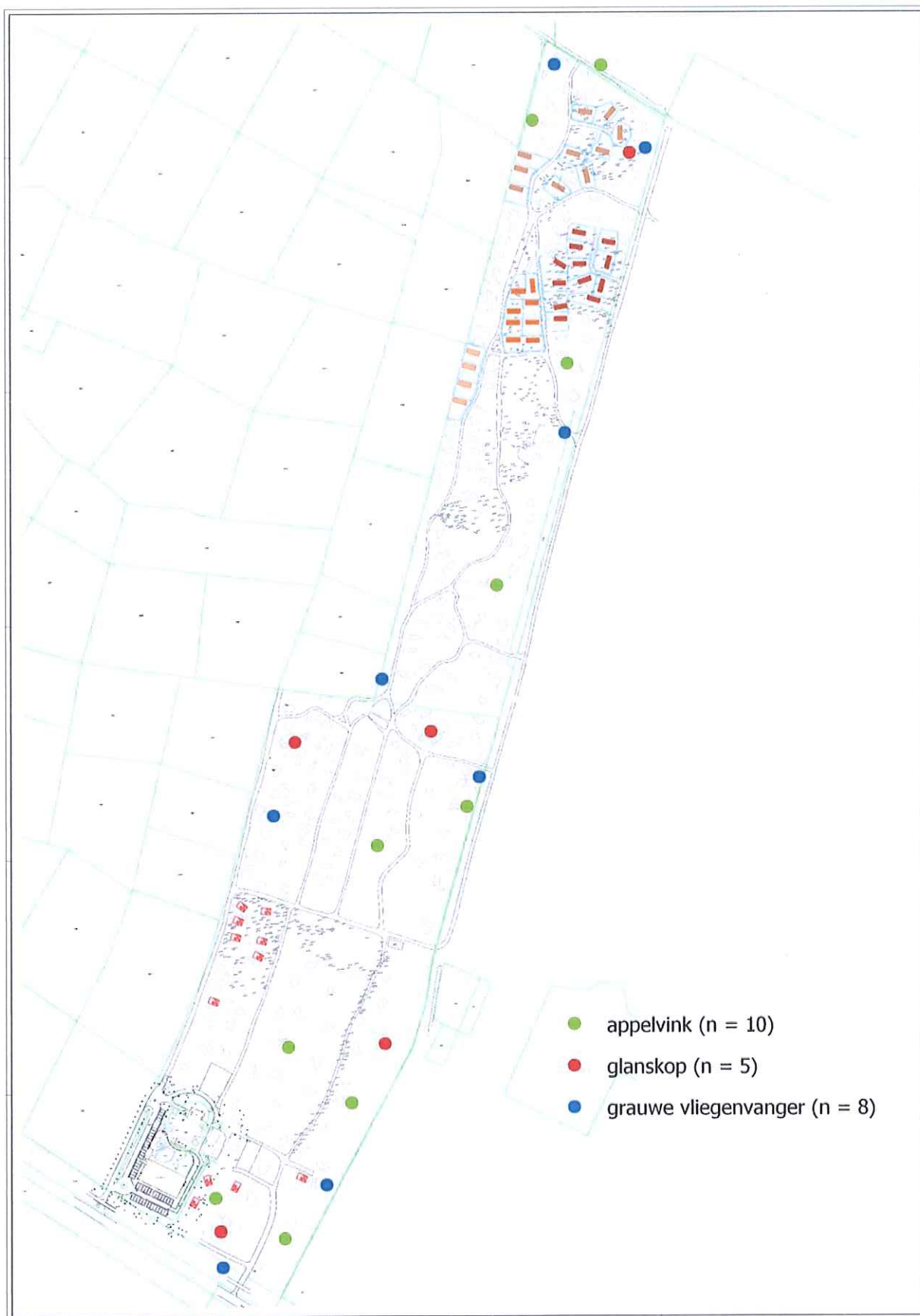
Figuur 7 toont de verspreiding van drie soorten die gebonden zijn aan naaldhout. De goudhaan bouwt zijn nest in de kronen van naaldbomen. De hoogste dichtheden van deze soort worden aangetroffen in oudere sparrenbossen. De kuifmees is een holenbroeder, waarvan de nesten vaak in verspreide berken tussen de naaldbomen worden aangetroffen. De hoogste dichtheden van de kuifmees worden vastgesteld in grove dennenbossen. De zwarte mees is eveneens een holenbroeder en ook deze soort nestelt vaak in berken die verspreid in de naaldbossen staan. De soort komt zowel voor in gemengde bossen als in zuivere naaldbossen, waarbij er een duidelijke voorkeur bestaat voor oudere sparrenbossen.

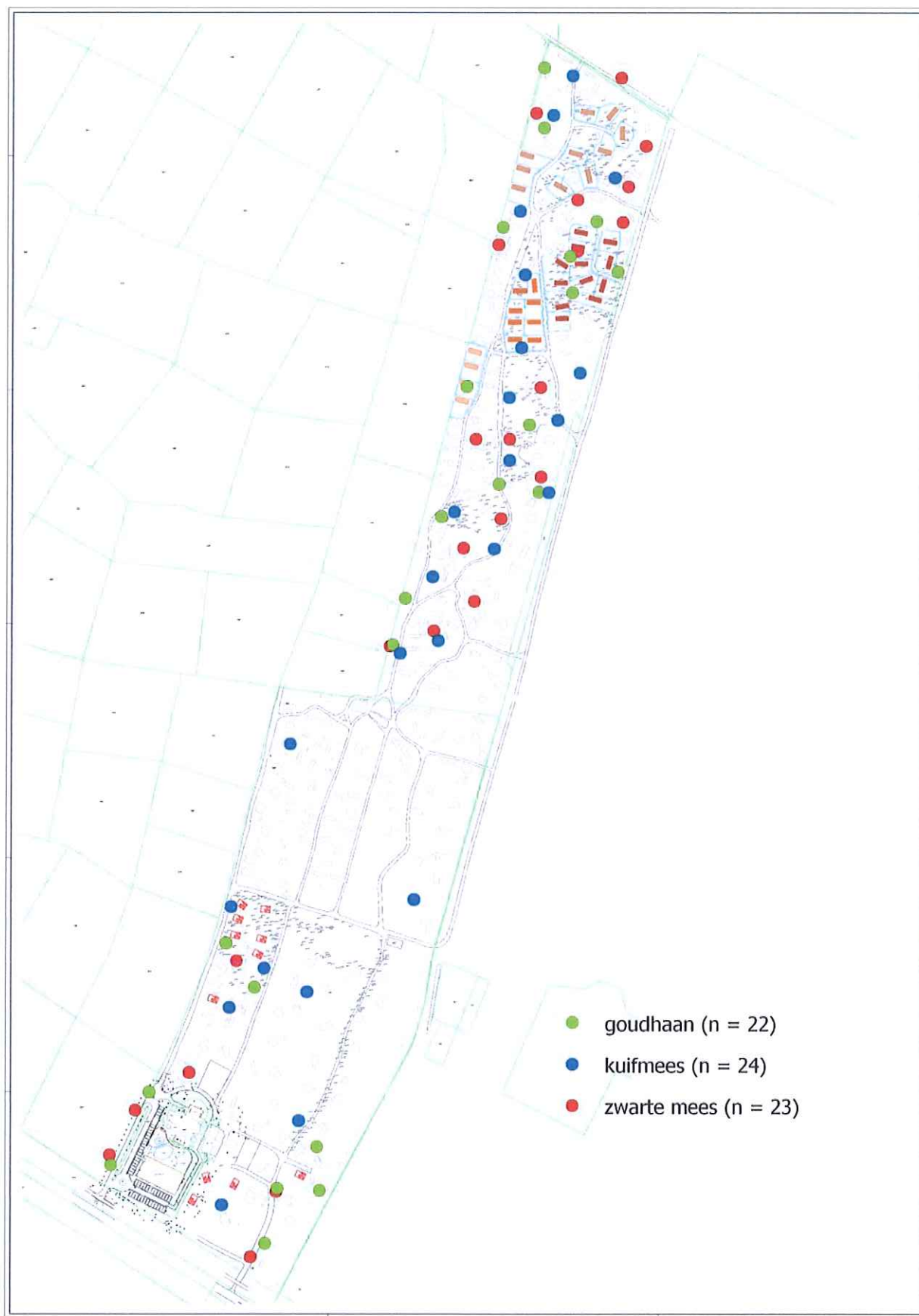
Typische naaldbosvogels, zoals de zwarte mees, komen op de Bonte Vlucht relatief veel voor (JG)

Figuur 5. Territoria van twee vogelsoorten van oud loofbos

Figuur 6. Territoria van drie vogelsoorten van structuurrijk bos met loofhout

Figuur 7. Territoria van drie vogelsoorten van naaldbos

4.3.3 Reptielen en amfibieën

Er zijn in het onderzoeksgebied twee soorten reptielen waargenomen: hazelworm en levendbarende hagedis.

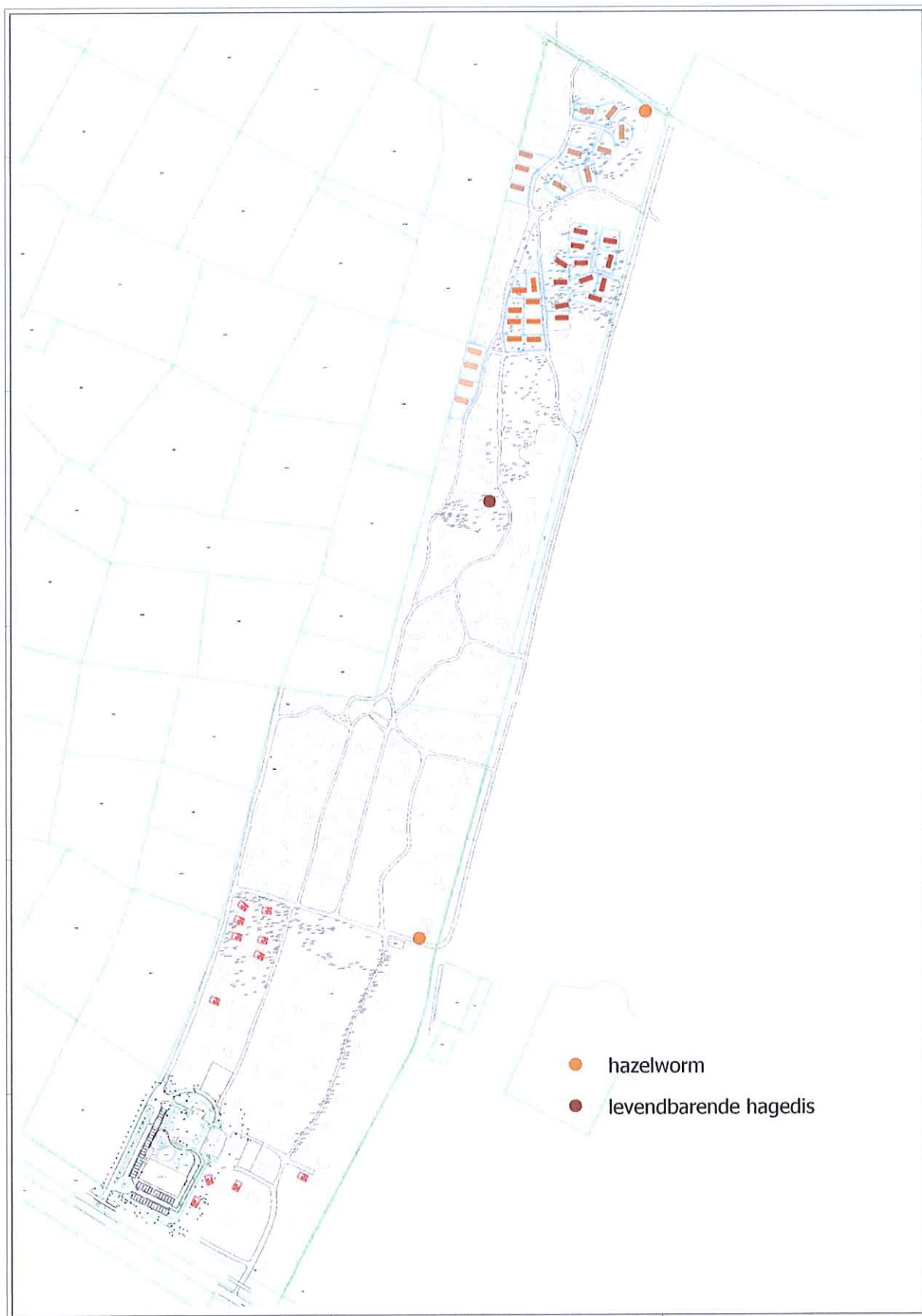
Van de hazelworm is een exemplaar gezien in een perceel eikenspaartelgenbos in het noordoosten van het terrein en een exemplaar in de berm van het dwarspad dat naar de Hoogstraat leidt (figuur 8). Vermoedelijk komt deze soort in lage dichtheden verspreid over het gehele terrein voor.

Van de levendbarende hagedis is een exemplaar gezien langs de rand van de Berenkuil (figuur 8). Ook deze soort komt mogelijk in lage dichtheden voor in de bossen en langs de randen van open plekken op het terrein.

Hazelwormen zijn tweemaal waargenomen op het vakantiepark (HB)

Alle vastgestelde reptielen zijn beschermd. De hazelworm is ondergebracht in tabel 3 (strengste beschermingscategorie) van de 'AmvB art. 75' (Toelichtende brochure, LNV 2005). De levendbarende hagedis is ingedeeld in tabel 2. De hazelworm is opgenomen op de Rode en de Oranje Lijst. De levendbarende hagedis is alleen opgenomen op de Oranje Lijst. In het onderzoeksgebied komen twee soorten amfibieën voor: gewone pad en bruine kikker. De gewone pad en bruine kikker zijn verspreid over het gehele terrein waargenomen. De vastgestelde amfibieën zijn beschermd krachtens de Flora- en Faunawet, maar vallen onder de algemene vrijstellingsregeling van de 'AmvB art. 75' (Toelichtende brochure, LNV 2005).

Figuur 8. Waarnemingslocaties van reptielen

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Reptielen				
Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara		4	2
Hazelworm	Anguis fragilis	KW	4/P	3-I
Amfibieën				
Bruine kikker	Rana temporaria			1
Gewone pad	Bufo bufo			1

Tabel 4. Vastgestelde reptielen en amfibieën

De soorten waarbij in de kolom F&F een cijfer staat, zijn beschermd krachtens de Flora- en Faunawet; het cijfer verwijst naar de tabel (toelichtende brochure; LNV 2005) waarin ze zijn opgenomen en daarmee naar de striktheid van de bescherming. Voor soorten die zijn opgenomen in tabel 3 geeft het Romeinse cijfer aan of de soort wel (IV) of niet (I) is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De soorten waarbij in de kolom Rode Lijst de afkorting KW (kwetsbaar) staat, zijn opgenomen in deze lijst. De aanduiding verwijst naar de mate van bedreiging. De soorten waarbij in de kolom Oranje Lijst een 4 staat, zijn opgenomen in deze lijst. Categorie 4 in de Oranje Lijst staat gelijk aan de categorie Kwetsbaar uit de Rode Lijst. Een P wil zeggen dat de soort is aangemerkt als prioritaire soort.

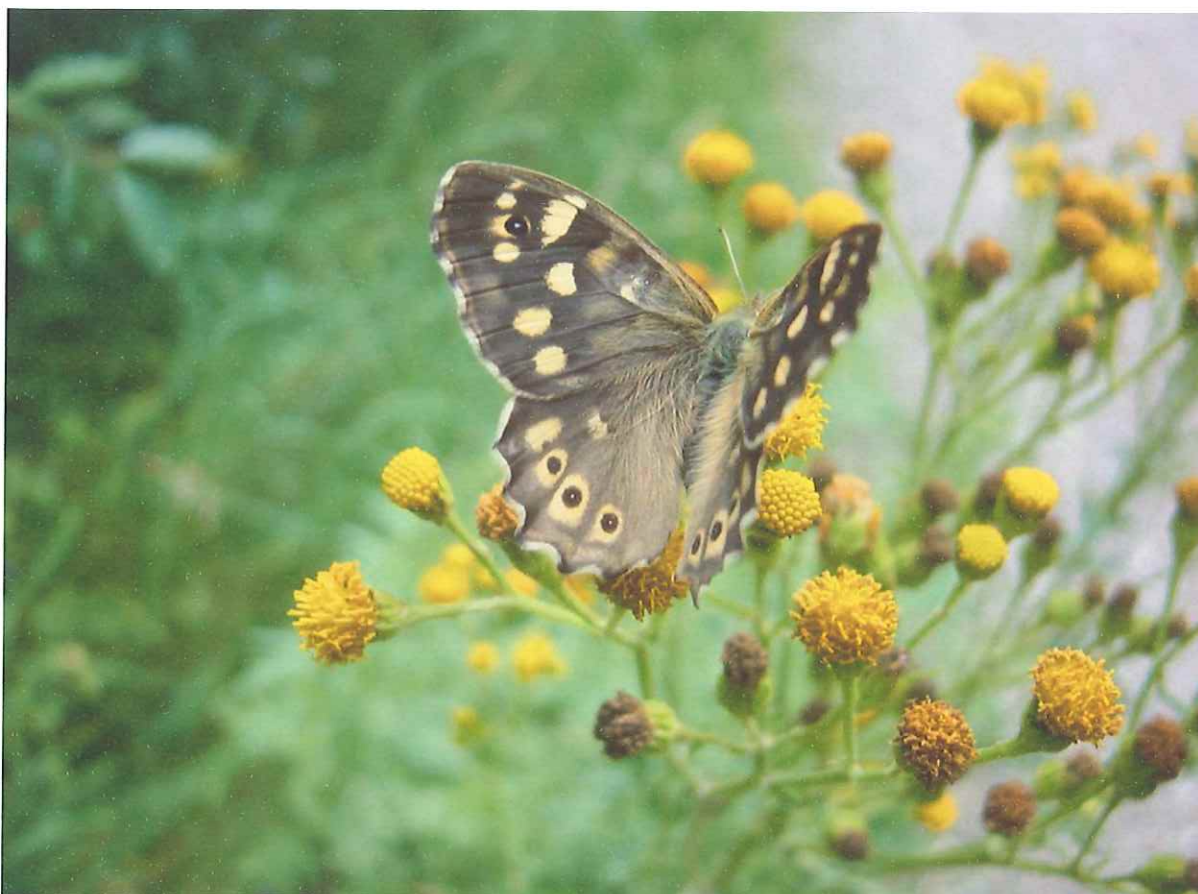
4.3.4 Insecten

Dagvlinders Er zijn in het gebied 13 soorten dagvlinders vastgesteld (tabel 5). Deels betreft dit soorten die vooral worden aangetroffen in bossen en langs bosranden (bont zandoogje, boomblauwtje, citroenvlinder en eikenpage). Alle overige soorten kunnen in allerlei terreintypen worden aangetroffen.

Geen van de vastgestelde dagvlinders is beschermd of opgenomen op de Rode of Oranje Lijst.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Atalanta	Vanessa atalanta			
Bont zandoogje	Pararge aegeria			
Boomblauwtje	Celastrina argiolus			
Citroenvlinder	Gonepteryx rhamni			
Dagpauwoog	Inachis io			
Distelvlinder	Vanessa cardui			
Eikenpage	Neozephyrus quercus			
Gehakkelde aurelia	Polygonia c-album			
Groot koolwitje	Pieris brassicae			
Klein geaderd witje	Pieris napi			
Klein koolwitje	Pieris rapae			
Kleine vos	Aglais urticae			
Kleine vuurvinder	Lycaena phlaeas			

Tabel 5. Vastgestelde dagvlinders

Het bont zandoogje, een soort van bosranden en open plekken in bossen, komt op de Bonte Vlucht wijdverbreid voor (HB)

Waterjuffers en libellen In het gebied zijn ondanks het vrijwel ontbreken van open water 11 soorten waterjuffers en libellen waargenomen (tabel 6). De waarnemingen hadden betrekking op jagende en rustende dieren die vooral zijn gezien op beschutte plekken langs bosranden. De bruine winterjuffer overwintert mogelijk in het gebied.

Van de vastgestelde soorten is de bruine winterjuffer opgenomen op de Rode én de Oranje Lijst; de grote keizerlibel is opgenomen op de Oranje Lijst.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella			
Blauwe glazenmaker	Aeshna cyanea			
Bruine winterjuffer	Sympecma fusca	BE	1	
Bruinrode heidelibel	Sympetrum striolatum			
Grote keizerlibel	Anax imperator		4	
Houtpantserjuffer	Lestes viridis			
Paardenbijter	Aeshna mixta			
Smaragdlibel	Cordulia aenea			
Steenrode heidelibel	Sympetrum vulgatum			
Vuurjuffer	Pyrrosoma nymphula			
Zwarte heidelibel	Sympetrum danae			

Tabel 6. Vastgestelde waterjuffers en libellen

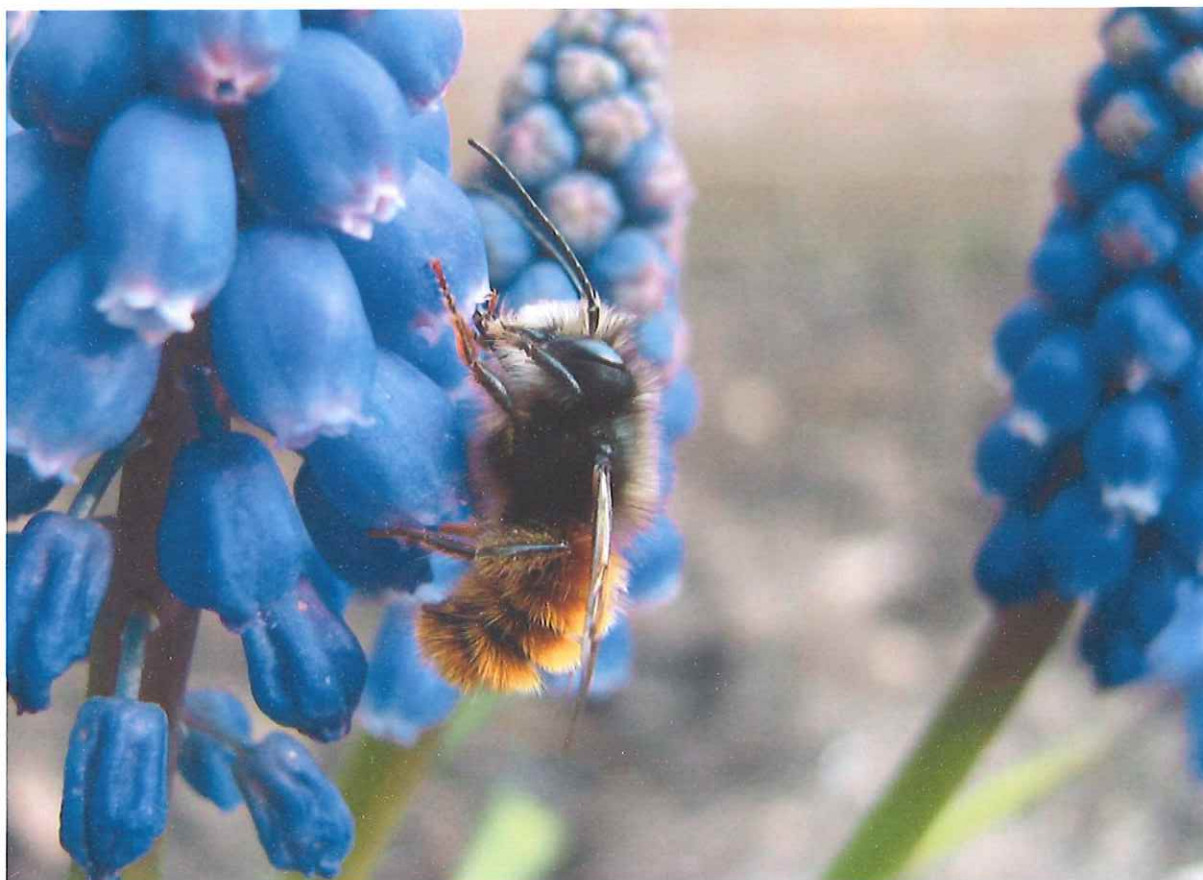
De soorten waarbij in de kolom Rode Lijst de afkorting BE (bedreigd) staat, zijn opgenomen in deze lijst. De aanduiding verwijst naar de mate van bedreiging. De soorten waarbij in de kolom Oranje Lijst een 1 of een 4 staat, zijn opgenomen in deze lijst. Categorie 1 in de Oranje Lijst staat gelijk aan de categorie Bedreigd uit de Rode Lijst, categorie 4 staat gelijk aan de categorie Kwetsbaar uit de Rode Lijst.

Sprinkhanen Er zijn in het onderzoeksgebied 6 soorten sprinkhanen waargenomen (tabel 7), alle (vrij) algemene soorten die noch beschermd zijn, noch zijn opgenomen op de Rode of Oranje Lijst.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Boomsprinkhaan	<i>Meconema thalassinum</i>			
Boskrekel	<i>Nemobius sylvestris</i>			
Bruine sprinkhaan	<i>Chorthippus brunneus</i>			
Gewoon doortje	<i>Tetrix undulata</i>			
Ratelaar	<i>Chorthippus biguttulus</i>			
Struiksprinkhaan	<i>Leptophyes punctatissima</i>			

Tabel 7. Vastgestelde sprinkhanen

Wilde bijen Om een volledig beeld te krijgen van de aanwezige soorten wilde bijen is een intensiever onderzoek vereist dan het onderzoek dat in 2008 is uitgevoerd. Hoewel de inventarisatie dus niet volledig is, zijn er op de Bonte Vlucht toch 39 soorten wilde bijen vastgesteld (tabel 8). Wilde bijen vallen niet onder de werking van de Flora- en Faunawet en dus is geen van de soorten beschermd. Van de vastgestelde soorten zijn wel drie soorten opgenomen op de Rode Lijst. Er is van wilde bijen ook geen Oranje Lijst beschikbaar. Naast deze 39 soorten is in het terrein nog een dwergzandbij gevangen die voor nadere determinatie naar een specialist is opgestuurd. Het gaat hier om de zadeldwergzandbij *Andrena falsifica* (voor 1950 slechts één keer waargenomen in de provincie Utrecht) of om de gekielde dwergzandbij *A. strohmei* (nooit eerder waargenomen in de provincie Utrecht).

Tijdens het bezoek begin april zaten er op de blauwe druifjes bij de receptie drie mannetjes van de gehoornde metselbij, een Rode Lijst-soort (HB)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Aardhommel s.l.	Bombus terrestris s.l.			
Akkerhommel	Bombus pascuorum			
Asbij	Andrena cineraria			
Bleekvlekwespbij	Nomada alboguttata			
Boomhommel	Bombus hypnorum			
Bosbesbij	Andrena lapponica			
Bosgroefbij	Lasioglossum fratellum			
Bosmetselbij	Osmia uncinata			
Geeltipje	Nomada sheppardana			
Geelzwarte wespbij	Nomada succincta			
Gehoornde metselbij	Osmia cornuta	KW		
Gewone dubbeltand	Nomada ruficornis			
Gewone dwergzandbij	Andrena minutula			
Gewone franjegroefbij	Lasioglossum sexstrigatum			
Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum			
Gewone kleine wespbij	Nomada flavoguttata			
Gewone koekoekshommel	Bombus campestris			
Gewone maskerbij	Hylaeus communis			
Grasbij	Andrena flavipes			
Grijze zandbij	Andrena vaga			
Grote roetbij	Panurgus banksianus			
Langkopsmaragdgroefbij	Lasioglossum morio			
Matte bandgroefbij	Lasioglossum leucozonium			
Meidoornzandbij	Andrena carantonica			
Roodbuikje	Andrena ventralis			
Roodgatje	Andrena haemorrhoa			
Roodharige wespbij	Nomada lathburiana	KW		
Rosse metselbij	Osmia rufa			
Sierlijke wespbij	Nomada panzeri			
Tronkenbij	Heriades truncorum			
Tuinbladsnijder	Megachile centuncularis	KW		
Tuinhommel	Bombus hortorum			
Valse rozenzandbij	Andrena helvola			
Vierkleurige koekoekshommel	Bombus sylvestris			
Vosje	Andrena fulva			
Vroege zandbij	Andrena praecox			
Weidehommel	Bombus pratorum			
Wimperflankzandbij	Andrena dorsata			
Witbaardzandbij	Andrena barbilabris			

Tabel 8. Vastgestelde wilde bijen

De soorten waarbij in de kolom Rode Lijst de afkorting KW (kwetsbaar) staat, zijn opgenomen in deze lijst. De aanduiding verwijst naar de mate van bedreiging.

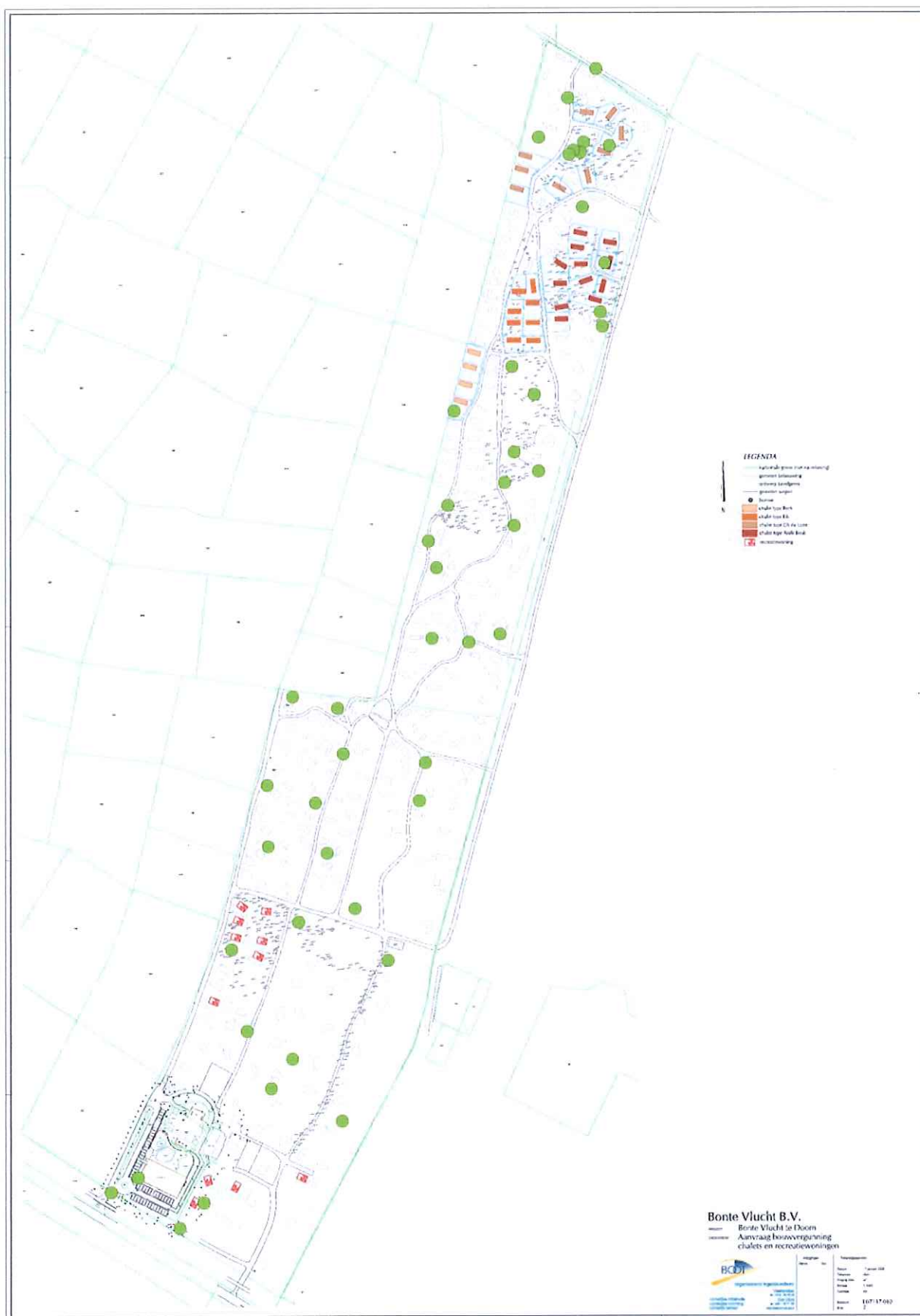
4.4 Bomeninventarisatie

Tijdens het onderzoek is ook een inventarisatie uitgevoerd van bomen die bij voorkeur niet geveld worden. Het gaat hierbij om bomen met nesten van eekhoorns en bomen met holten (figuur 9). Deze inventarisatie is voor wat betreft bomen met holten waarschijnlijk niet volledig en kan desgewenst in de winter worden aangevuld.

De beslissing om in het kader van onderhoud van het bomenbestand al dan niet over te gaan tot het vellen van bomen waarin geen nesten of holten aanwezig zijn, hangt samen met de keuze voor de ontwikkelingsrichting van het terrein. Indien gekozen wordt voor het behoud van het boskarakter van het terrein zullen bij het onderhoud andere bomen voor velling in aanmerking komen dan als gekozen wordt voor een meer parkachtig karakter, waarbij het beheer meer gericht zal zijn op het ontwikkelen van solitaire bomen en boomgroepen met brede, alzijdig ontwikkelde kronen. Alvorens bomen te kunnen aanwijzen die al dan niet voor velling in aanmerking komen, dient dus eerst een keuze gemaakt te worden voor de ontwikkelingsrichting van het terrein.

In meer natuurlijke bossen groeien bomen, soms van verschillende soorten, pleksgewijs dicht bijeen, waardoor de kroonontwikkeling van de afzonderlijke bomen belemmerd wordt (HB)

Figuur 9. Te behouden bomen

5 Plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht

5.1 Beknopt overzicht van de plannen

De plannen op korte termijn voor Vakantiepark Bonte Vlucht bestaan uit de volgende onderdelen:

- Sloop en vernieuwing van de oudere huisjes en stacaravans op het park die door natuurlijk verloop vrijkomen;
- Aanpak van het padenstelsel op het park, waarbij een aantal paden mogelijk zal worden voorzien van een halfverharding en andere paden zullen worden verbreed of rechtgetrokken;
- Aanpak van de wateroverlast in het zuidelijke deel van het park die zich voordoet bij hevige regenval, onder andere door het aanbrengen van kleine opvangbekkens in de hogergelegen delen;
- Dunning van het bomenbestand op het park.

De bovenstaande plannen zullen worden ingebed in een totaalvisie voor het park, waarvoor het ecologisch onderzoek een belangrijke bouwsteen is. In de visie wordt ook een beeld geschetst van de gewenste ontwikkeling van het vakantiepark op de langere termijn. Gestreefd wordt naar een groei van het aantal vakantievoorzieningen door de bouw van veertien nieuwe vakantiehuizen en zes nieuwe trekkershutten en de plaatsing van zeven nieuwe stacaravans. Tegelijkertijd is voorzien in een inkrimping van het aantal toeristische plaatsen, van tweehonderd nu naar honderd in de toekomstige situatie. Hierdoor zal het aantal recreanten niet toenemen. Wel zullen de nieuwe vakantievoorzieningen een grotere oppervlakte hebben dan de bestaande eenheden.

De toetsen die in deze rapportage zijn opgenomen, hebben geen betrekking op deze plannen voor de langere termijn.

Veel paden op de Bonte Vlucht hebben hun oorspronkelijke karakter van een bospad behouden (HV)

5.2 Effecten van de plannen

Het onderdeel van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht dat naar verwachting de meeste invloed zal hebben op de aanwezige flora en fauna, is de bouw en verplaatsing van nieuwe vakantievoorzieningen (recreatiewoningen en stacaravans), grotendeels ter vervanging van bestaande, maar sterk verouderde voorzieningen. Deze zullen deels worden gerealiseerd op locaties die in de huidige situatie bestaan uit (open) bos of open terrein waar nog geen vakantievoorzieningen aanwezig zijn of op locaties die gebruikt worden als toeristische plaatsen.

In algemene termen zal vernieuwing/verplaatsing van vakantievoorzieningen tezamen met de overige planonderdelen de volgende nadelige effecten op de aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten kunnen hebben:

- verlies aan leefgebied, foerageergebied en/of voortplantingsmogelijkheden, en
- achteruitgang van de kwaliteit van het leefgebied als gevolg van een toename van de verstoring door menselijke aanwezigheid en activiteit.

De plannen kunnen bovendien ook een nadelig effect hebben op het landschapsbeeld. In de huidige situatie hebben grote delen van het park het karakter van een bos, waarin huisjes en stacaravans staan. De vernieuwing/verplaatsing van vakantievoorzieningen, evenals eventuele veranderingen aan het padenstelsel en de dunning van het bomenbestand op het park, kunnen ertoe leiden dat het boskarakter van het terrein wordt aangetast.

Beeld van een terrein voor toeristische plaatsen met open bos en grasland waar de plaatsing van nieuwe chalets is voorzien (HV)

6 De resultaten in het licht van de Flora- en Faunawet: de natuurtoets

6.1 Beschermde soorten

In tabel 9 is een overzicht gegeven van de soorten die op het vakantiepark zijn vastgesteld en die op basis van de huidige wet- en regelgeving zijn beschermd. In de tabel is aangegeven krachtens welke wet of richtlijn de soorten bescherming genieten en in welke tabel van de 'AmvB art. 75' ze zijn opgenomen.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Vogelrichtlijn	Habitatrichtlijn Bijlage 2	Habitatrichtlijn Bijlage 4	Flora- & Faunawet	AmvB tabel 1	AmvB tabel 2	AmvB tabel 3	Rode Lijst	Oranje Lijst
Planten										
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>									
Bergbasterdwederik	<i>Epilobium montanum</i>									
Bleeksporig bosviooltje	<i>Viola riviniana</i>									
Bosaardbei	<i>Fragaria vesca</i>									
Bosdroogbloem	<i>Gnaphalium sylvaticum</i>									
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>									
Gewone dotterbloem	<i>Caltha palustris palustris</i>									
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>									
Gewoon sneeuwkllokje	<i>Galanthus nivalis</i>									
Groene naalदार	<i>Setaria viridis</i>									
Grote veldbies	<i>Luzula sylvatica</i>									
Heggenduizendknoop	<i>Fallopia dumetorum</i>									
Kleine brandnetel	<i>Urtica urens</i>									
Kleine duizendknoop	<i>Persicaria minor</i>									
Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>									
Klimopereprijs	<i>Veronica hederifolia</i>									
Korenbloem	<i>Centaurea cyanus</i>									
Kroontjeskruid	<i>Euphorbia helioscopia</i>									
Kruipend zenegroen	<i>Ajuga reptans</i>									
Kruisbes	<i>Ribes uva-crispa</i>									
Lievevrouwebedstro	<i>Galium odoratum</i>									
Maarts viooltje	<i>Viola odorata</i>									
Mosbloempje	<i>Crassula tillaea</i>									
Muursla	<i>Mycelis muralis</i>									
Schermhavikskruid	<i>Hieracium umbellatum</i>									
Stalkaars	<i>Verbascum densiflorum</i>									
Tengere vetmuur	<i>Sagina apetala</i>									
Vingerhelmbloem	<i>Corydalis solida</i>									
Vroegeling	<i>Erophila verna</i>									
Wilde akelei	<i>Aquilegia vulgaris</i>									
Wilde hyacint	<i>Scilla non-scripta</i>									
Zandpaardenbloem	<i>Taraxacum laevigatum</i>									
Zwaluwtong	<i>Fallopia convolvulus</i>									
Zwarte toorts	<i>Verbascum nigrum</i>									
Zoogdieren										
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>									
Gewone/tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex araneus/coronatus</i>									
Mol	<i>Talpa europaea</i>									
Gewone baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>									
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>									
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>									
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>									
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>									
Haas	<i>Lepus europaeus</i>									
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>									

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Vogelrichtlijn	Habitatrichtlijn Bijlage 2	Habitatrichtlijn Bijlage 4	Flora- & Faunawet	AmvB tabel 1	AmvB tabel 2	AmvB tabel 3	Rode Lijst	Oranje Lijst
Zoogdieren (vervolg)										
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>									
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>									
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>									
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>									
Boommarter	<i>Martes martes</i>									
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>									
Vogels										
Appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>									
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>									
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>									
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>									
Boompleper	<i>Anthus trivialis</i>									
Ekster	<i>Pica pica</i>									
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>									
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>									
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>									
Glanskop	<i>Parus palustris</i>									
Goudhaantje	<i>Regulus regulus</i>									
Goudvink	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>									
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>									
Groenling	<i>Chloris chloris</i>									
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>									
Grote lijster	<i>Turdus viscivorus</i>									
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>									
Holenduif	<i>Columba oenas</i>									
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>									
Kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>									
Koolmees	<i>Parus major</i>									
Kuifmees	<i>Parus cristatus</i>									
Matkop	<i>Parus montanus</i>									
Merel	<i>Turdus merula</i>									
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>									
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>									
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>									
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>									
Staartmees	<i>Aegithalos caudatus</i>									
Tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>									
Tuinfluit	<i>Sylvia borin</i>									
Turkse tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>									
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>									
Vuurgoudhaantje	<i>Regulus ignicapillus</i>									
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>									
Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>									
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>									
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>									
Zwarte mees	<i>Parus ater</i>									
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>									
Reptielen										
Levendbarende hagedis	<i>Lacerta vivipara</i>									
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>									
Amfibieën										
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>									
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>									

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Vogelrichtlijn	Habitatrichtlijn Bijlage 2	Habitatrichtlijn Bijlage 4	Flora- & Faunawet	AmvB tabel 1	AmvB tabel 2	AmvB tabel 3	Rode Lijst	Oranje Lijst
Waterjuffers en libellen										
Bruine winterjuffer	<i>Sympecma fusca</i>									
Grote keizerlibel	<i>Anax imperator</i>									
Wilde bijen										
Gehoornde metselbij	<i>Osmia cornuta</i>									
Roodharige wespbij	<i>Nomada lathburiana</i>									
Tuinbladsnijder	<i>Megachile centuncularis</i>									

Tabel 9. Beschermde soorten

Met een gekleurd vlakje is aangegeven krachtens welke wettelijke regeling een soort beschermd is; met een blauw vlakje of de soort beschermd is krachtens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Flora- en Faunawet; met een groen vlakje in welke tabel van de 'AmvB art. 75' (Toelichtende brochure; LNV 2005) een soort is opgenomen, met een rood vlakje of een soort op de Rode Lijst staat en met een oranje vlakje of de soort op de Oranje Lijst is opgenomen

Uit de tabel blijkt dat zeven van de vastgestelde beschermde soorten – gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, boomarter en hazelworm – zijn opgenomen in tabel 3 van de 'AmvB art. 75' (Toelichtende brochure; LNV 2005). De vleermuizen zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De bescherming van deze soorten heeft een Europees rechtelijke grondslag en hiervoor geldt dan ook het strengste beschermingsregime. Ook voor de boomarter en hazelworm geldt het zwaarste beschermingsregime, al zijn die niet opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voorts zijn er nog twee soorten, eekhoorn en levendbarende hagedis, opgenomen in tabel 2 van de 'AmvB art. 75' (Toelichtende brochure; LNV 2005). Voor deze soorten geldt een minder strikte bescherming. Daarnaast komen er op het vakantiepark 40 broedvogelsoorten voor die bescherming genieten krachtens de Vogelrichtlijn. Twee van deze soorten, de grote en kleine bonte specht, maken jaarrond gebruik van vaste rust- en verblijfplaatsen en zijn dan ook het gehele jaar beschermd.

6.2 Effecten van de plannen op de strikt(er) beschermde soorten

Op het vakantiepark komen naast broedvogels zeven strikt en twee minder strikt beschermde soorten voor. Als uitvoering van de plannen met betrekking tot deze soorten naar verwachting zal leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet, zal een ontheffing moeten worden aangevraagd. Voor de strikt beschermde soorten moet om een dergelijke ontheffing te verkrijgen, worden aangetoond dat met uitvoering van de plannen een groot openbaar belang wordt gediend. Ingeval van ruimtelijke ontwikkelingen die worden geïnitieerd door een particulier of een private onderneming is in juridische zin vrijwel nooit sprake van een groot openbaar belang en zal een ontheffing dus worden geweigerd. Derhalve zullen de plannen zo moeten worden uitgevoerd dat de kans op overtreding van de verbodsbepalingen nagenoeg nihil is. Voor de beide minder strikt beschermde soorten zijn de criteria minder streng. Voor deze soorten (eekhoorn en levendbarende hagedis) zal een ontheffing worden verleend, indien wordt aangetoond dat de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet wordt aangetast. Voor alle overige beschermde soorten is de algemene vrijstellingsregeling van toepassing die is opgenomen in de AmvB art. 75. Voor deze soorten behoeft geen ontheffing te worden

Van de rosse vleermuis zijn tijdens het onderzoek enkele jagende en overvliegende dieren waargenomen. De vaste verblijfplaatsen en/of kraamkolonies van de rosse vleermuis bevinden zich vrijwel altijd in bomen. Op het terrein van de Bonte Vlucht komen weinig tot geen bomen met holten voor die als vaste zomer- en/of winterverblijfplaats voor deze soort dienst kunnen doen. In de beukenlaan die parallel loopt aan de oostgrens van het terrein en een beukenlaan die begint bij de noordwestpunt van het park zijn wel geschikte holten voor deze soort aanwezig. Vermoedelijk zijn de waargenomen dieren afkomstig van kolonies in deze (of andere) lanen in de omgeving.

De plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht zullen voor de rosse vleermuis naar verwachting dan ook geen nadelige effecten hebben, noch tijdens de uitvoeringsfase, noch na realisatie.

Van de laatvlieger zijn tijdens het onderzoek enkele jagende dieren waargenomen. De vaste verblijfplaatsen en/of kraamkolonies van deze soort bevinden zich nagenoeg altijd in bebouwing. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen en ook het tijdstip van de waarnemingen ruim na de avondschemer en ruim voor de ochtendschemer wijst erop dat de dieren uit de omgeving afkomstig waren. Toch kan niet geheel worden uitgesloten dat in de huisjes op het terrein (zomer)verblijfplaatsen van de laatvlieger aanwezig zijn. Als winterverblijfplaats is de meeste bebouwing op het terrein echter ongeschikt.

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor deze soort de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- verstoring en/of vernieling van vaste verblijfplaatsen door het vernieuwen (slopen en herbouwen) van huisjes
- tijdelijke verstoring van het foerageergebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van vaste verblijfplaatsen
 - afname van de kwaliteit van de leef- en foerageergebieden door verstoring (licht)
- Uitvoering van de plannen kan, ingeval zich op het terrein daadwerkelijk verblijfplaatsen bevinden, leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet. Voor de laatvlieger dient derhalve ontheffing te worden aangevraagd.

Van de gewone grootoorvleermuis zijn op diverse plaatsen op het terrein jagende dieren vastgesteld. Deze soort heeft zijn vaste zomerverblijfplaatsen en/of kraamkolonies zowel in bomen (holten, spleten), vogelnestkasten als in gebouwen. De waargenomen dieren hebben hun verblijfplaatsen naar alle waarschijnlijkheid in het plangebied.

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor deze soort de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- verstoring en/of vernieling van vaste zomerverblijfplaatsen door het kappen van bomen
- verstoring en/of vernieling van vaste zomerverblijfplaatsen door het vernieuwen (slopen en herbouwen) van huisjes
- tijdelijke verstoring van het foerageergebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van vaste zomerverblijfplaatsen
- afname van de kwaliteit van de leef- en foerageergebieden door verstoring (licht)

Uitvoering van de plannen kan leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet. Voor de gewone grootoorvleermuis dient derhalve ontheffing te worden aangevraagd.

Van de gewone grootoorvleermuis komen op de Bonte Vlucht vermoedelijk meer verblijfplaatsen voor (HB)

De boomarter verblijft zowel in boomholten als in oude (roofvogel)nesten. Er zijn op het vakantiepark geen bomen met voor deze soort geschikte holten aangetroffen en evenmin komen er grotere boomnesten voor. Het is echter niet uitgesloten dat er zo nu en dan tijdelijk een boomarter verblijf houdt in een van de vele schuurtjes op het vakantiepark. Het terrein van de Bonte Vlucht zal echter voornamelijk de functie hebben van foerageergebied voor boomarters die afkomstig zijn van territoria in de omliggende gebieden.

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor de boomarter de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- tijdelijke verstoring van het jachtgebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- afname van de kwaliteit van het jachtgebied door een toename van de verstoring (menselijke aanwezigheid en activiteiten, geluid)

Hoewel uitvoering van de plannen wel effecten zal hebben voor de boommarter, zullen deze naar verwachting niet leiden tot een sterke aantasting van het jachtgebied van deze soort, omdat de verstoring gedurende de avond en nacht – de periode van de dag waarin boommarters het meest actief zijn – naar verwachting slechts in geringe mate zal toenemen. Er zullen naar alle waarschijnlijkheid ook geen vaste verblijfplaatsen van deze soort worden verstoord of vernield. Dientengevolge zal er naar verwachting geen sprake zijn van overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet en behoeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd.

Voor de eekhoorn is het plangebied leefgebied, waar de soort zich voortplant, voedsel zoekt en overwintert. Er zijn tijdens het veldonderzoek 21 nesten gevonden (zie figuur 4), die deels gebruikt worden als kraamnest, deels als slaapnest en deels als winternest. Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor de eekhoorn de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- verstoring en/of vernieling van vaste verblijfplaatsen door het kappen van bomen
- tijdelijke verstoring van het leef- en foerageergebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van vaste verblijfplaatsen
- afname van de kwaliteit van de leef- en foerageergebieden door een toename van de verstoring (menselijke aanwezigheid en activiteiten, geluid)

De plannen voor de Bonte Vlucht kunnen ertoe leiden dat vaste verblijfplaatsen van de eekhoorn verloren gaan (JG)

Uitvoering van de plannen zal voor de eekhoorn naar verwachting niet leiden tot een zodanige aantasting van het leef- en foerageergebied van deze soort, dat de gunstige staat van instandhouding in het geding komt, temeer omdat de soort ook in de omringende terreinen aanwezig is. Wel kan realisatie van de plannen ertoe leiden dat vaste verblijfplaatsen van deze soort (nesten) worden verstoord of vernield. Derhalve zal er voor de eekhoorn ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.

Voor de hazelworm vervult het gehele terrein naar alle waarschijnlijkheid de functie van leefgebied. Het meest geschikt voor deze soort zijn de droge graslandjes, de bermen langs paden en de meer beboste terreindelen, zoals de eikenspaartelgenbossen aan de oostzijde. Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor deze soort de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- verstoring van het leefgebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- verdwijnen van een deel van het leefgebied
 - afname van de kwaliteit van een deel van het resterende leefgebied door verstoring
- Uitvoering van de plannen kan leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet. Voor de hazelworm dient derhalve ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd.

Voor de levendbarende hagedis hebben delen van het terrein, en mogelijk zelfs het gehele terrein, naar alle waarschijnlijkheid de functie van leefgebied. Het meest geschikt voor deze soort lijken de graslandjes, de bermen langs paden en de randen van de meer beboste terreindelen, zoals van de eikenspaartelgenbossen aan de oostzijde van het gebied en van de randen van de verspreide perceeltjes met grove dennenbos (Berenkuil).

Van de levendbarende hagedis is op de Bonte Vlucht mogelijk een kleine (deel)populatie aanwezig (HB)

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor deze soort de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- verstoring van het leefgebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- verdwijnen van een deel van het leefgebied
 - afname van de kwaliteit van een deel van het resterende leefgebied door verstoring
- Uitvoering van de plannen kan leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet. Voor de levendbarende hagedis dient derhalve ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd.

In het gebied komen ten minste 40 vogelsoorten als broedvogel voor. Deze soorten nestelen op de grond tussen de begroeiing, in bomen en struiken en in de op het terrein aanwezige bebouwing.

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor vogels de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- het doden of verwonden van individuen (jongen) door het kappen van bomen, rooien van struiken en slopen van bebouwing
- beschadiging of vernieling van eieren door het kappen van bomen, rooien van struiken en slopen van bebouwing
- verstoring en/of vernieling van vaste verblijfplaatsen (nesten) door het kappen van bomen, rooien van struiken en slopen van bebouwing
- tijdelijke verstoring van het leef- en foerageergebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van broedgelegenheid door het kappen van bomen, rooien van struiken en slopen van bebouwing
- afname van de kwaliteit van de leef- en foerageergebieden door een toename van de verstoring (menselijke aanwezigheid en activiteiten, geluid)

Uitvoering van de plannen kan leiden tot overtreding van verschillende verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet, in het bijzonder de artikelen 9, 11 en 12. Dit kan voorkomen worden door maatregelen die kunnen leiden tot overtreding van deze artikelen, zoals het kappen van bomen, het rooien van struiken en slopen van bebouwing, uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels. In zijn algemeenheid wordt hiervoor de periode 1 maart tot 15 juli aangehouden, maar sommige vogels broeden ook vóór of na deze periode. Daarom zal er voorafgaand aan de werkzaamheden altijd moeten worden nagegaan of in de elementen (bomen, struiken, bebouwing) geen bezette nesten van vogels aanwezig zijn. Als hiermee bij de uitvoering, in het bijzonder bij de timing, van de maatregelen rekening wordt gehouden, is de kans op overtreding van artikel 11 en 12 van de Flora- en Faunawet heel gering en is voor de meeste vogelsoorten de aanvraag van een ontheffing niet nodig.

Op de Bonte Vlucht zijn twee vogelsoorten vastgesteld die jaarrond gebruikmaken van vaste verblijfplaatsen, te weten grote en kleine bonte specht. Daarnaast zijn er nog enkele andere soorten (bosuil, groene specht) waargenomen die tot deze groep behoren, maar waarvan geen aanwijzingen voor verblijfplaatsen zijn aangetroffen.

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor vogels de volgende effecten hebben:

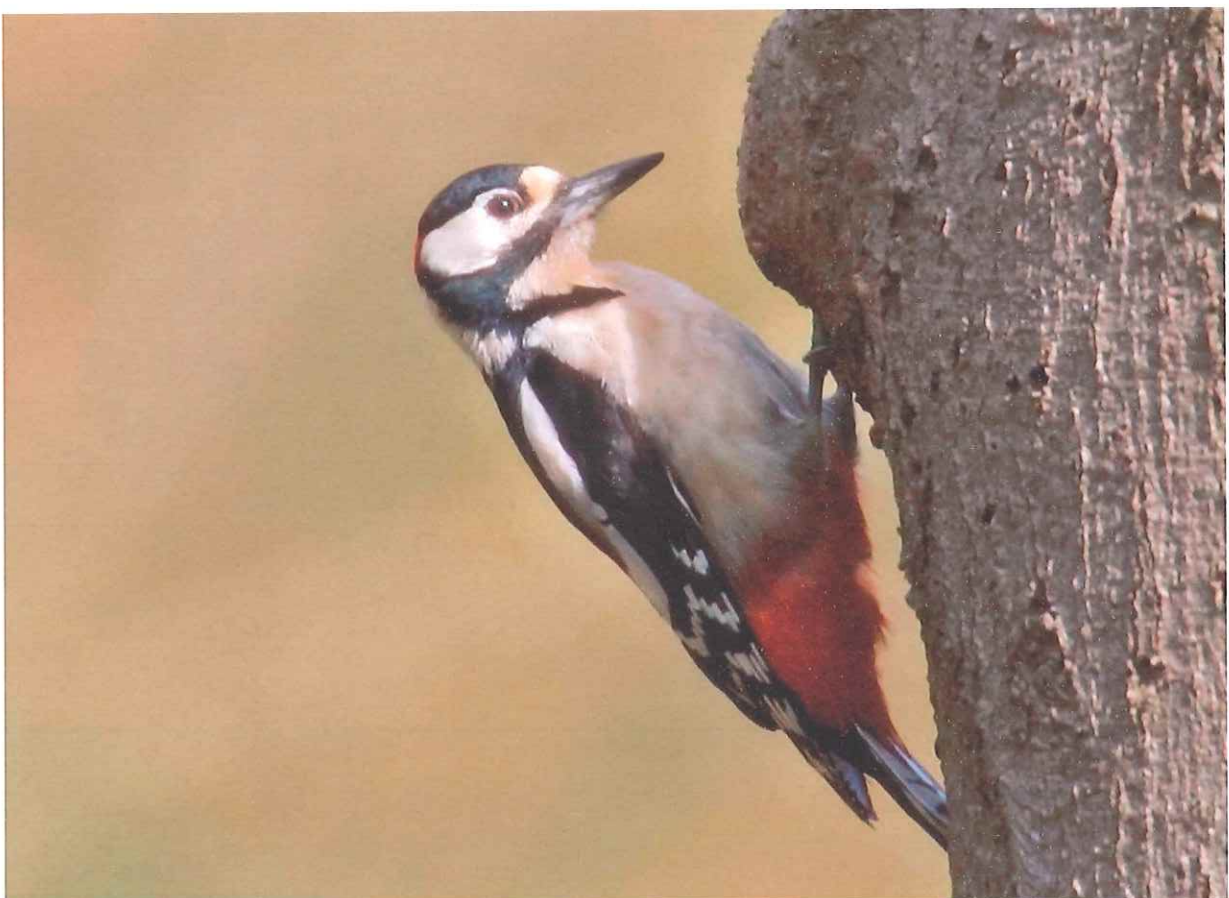
Uitvoeringsfase:

- het doden of verwonden van individuen (jongen) door het kappen van bomen
- beschadiging of vernieling van eieren door het kappen van bomen
- verstoring en/of vernieling van vaste verblijfplaatsen (nesten) door het kappen van bomen
- tijdelijke verstoring van het leef- en foerageergebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van vaste verblijfplaatsen door het kappen van bomen
- afname van de kwaliteit van de leef- en foerageergebieden door een toename van de verstoring (menselijke aanwezigheid en activiteiten, geluid)

Als er ten behoeve van de plannen bomen gekapt worden, moeten deze bomen voorafgaand aan de kap dan ook eerst worden gecontroleerd op de aanwezigheid van holten en zo die aanwezig zijn, of deze bezet worden door vogels (of vleermuizen). Als dat laatste het geval is, kan de kap pas worden uitgevoerd, nadat ontheffing van de verbodsbepalingen (artikel 11) is aangevraagd en verkregen.

De grote bonte specht is een vogelsoort die jaarrond gebruikmaakt van vaste verblijfplaatsen (JG)

6.3 Is een ontheffing nodig?

Op Vakantiepark Bonte Vlucht komen diverse soorten voor, waarvoor in principe een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet zal moeten worden aangevraagd. Voor soorten als hazelworm en levendbarende hagedis is een ontheffing zeker vereist, omdat met uitvoering van de plannen leefgebied van deze soorten verloren zal gaan. Voor soorten met locatiegebonden verblijfplaatsen, zoals de vleermuizen en eekhoorn, kan voorkomen worden dat een ontheffing moet worden aangevraagd, door bij de uiteindelijke uitvoering van de plannen, deze verblijfplaatsen te sparen. Als dit niet mogelijk is, dan zal ook voor (een deel van) deze soorten een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.

Bij de beoordeling of een ontheffing al dan niet noodzakelijk is, speelt ook planning van de uitvoering een belangrijke rol. Immers, in het tijdsbestek van een of meer jaren kunnen grote veranderingen optreden in het voorkomen en de verspreiding van soorten en hun verblijfplaatsen. Het is derhalve van belang om voorafgaand aan de uitvoering de locaties te onderzoeken op de aanwezigheid van (verblijfplaatsen van) beschermde soorten. Hiermee kan voorkomen worden dat onnodig een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet wordt aangevraagd, dan wel dat er ten onrechte geen ontheffing wordt aangevraagd.

7 De plannen en de bescherming van de EHS

7.1 Voorwaarden aan de plannen: provinciaal beleid

In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van de wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van de EHS en is ingegaan op de ruimte die er wordt geboden aan de ontwikkeling van verblijfsrecreatieterreinen binnen de EHS.

De belangrijkste vraag die met betrekking tot de beoogde ontwikkelingen op het vakantiepark moet worden beantwoord, is of die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied. Volgens het Uitvoeringsbesluit (Provincie Utrecht 2007) wordt de aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS in principe als niet-significant aangemerkt indien het gaat om intensivering van verblijfsrecreatieterreinen binnen de grenzen van het bestemmingsvlak van het terrein, mits een drietal randvoorwaarden in acht wordt genomen (ja, mits-benadering). Het betreft hier de volgende randvoorwaarden:

- *In een handvol, nader door ons te benoemen gevallen wordt het recreatieterrein dermate extensief gebruikt en is het tevens dermate strategisch gelegen binnen de EHS, dat bij intensivering van het terrein essentiële verbindingen binnen de EHS aangetast worden. In dergelijke gevallen is maatwerk op zijn plaats: door op een deel van het terrein de natuur meer ruimte te geven en op een ander deel van het terrein te verdichten, moet worden gezocht naar winst voor recreatie en natuur.*
- *Voor ingrepen binnen de grenzen van het bestemmingsvlak is weliswaar geen uitgebreide EHS-toets nodig, maar gelden wel de eisen zoals bij elke ruimtelijke toets in het buitengebied: lokale natuurwaarden moeten worden geïnventariseerd en zo veel mogelijk worden beschermd (in nieuwe bestemmingsplannen bijvoorbeeld met een aanlegvergunningstelsel).*
- *Ondernemer en gemeente moeten aannemelijk kunnen maken, dat door intensivering geen aanmerkelijke vergroting van de externe verstoring optreedt, door toename van verkeer of betreding.*

Uitgaande van het beleid van de provincie betekent dit dat de vernieuwing van de bestaande huisjes en stacaravans op het Vakantiepark Bonte Vlucht alleen dan doorgang kan vinden als 1) het park niet behoort tot het handjevol bedrijven waar gezien het huidige extensieve gebruik en de strategische ligging binnen de EHS extra maatwerk vereist is, 2) er wordt voldaan aan de eisen van elke ruimtelijke toets in het buitengebied, zoals die van de Flora- en Faunawet, en 3) aannemelijk wordt gemaakt dat de plannen niet leiden tot een aanmerkelijke vergroting van de externe verstoring.

Ten aanzien van het eerste punt kan worden opgemerkt dat niet duidelijk is of de Bonte Vlucht tot dit handjevol bedrijven behoort; de provincie doet hierover geen uitspraken. Wel kan worden gezegd dat het vakantiepark een relatief extensief gebruik heeft, waardoor het gebied zijn boskarakter deels heeft behouden. Daarentegen is er geen sprake van een zeer strategische ligging binnen de EHS; de Bonte Vlucht maakt onderdeel uit van een min of meer gesloten bosgebied ten noorden en ten zuiden van de Leersumsestraatweg en is voor veel soorten een klein onderdeel van een aaneengesloten verspreidingsgebied.

Ten aanzien van het tweede punt geldt dat het onderhavige onderzoek tegemoet komt aan de eisen voor de toetsing van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied, met dien verstande dat een uitgebreide EHS-toets niet noodzakelijk is.

Ten aanzien van het derde punt kan gesteld worden dat de intensivering naar verwachting zal leiden tot een beperkte toename van de externe verstoring. Deze toename komt op het conto van de elf nieuwe vakantiewoningen en de plaatsing van tien stacaravans op locaties die nu nog bos zijn. In de plannen wordt de plaatsing van de meeste stacaravans voorzien op plaatsen die gebruikt worden als toeristische plaatsen of op plaatsen waar reeds stacaravans aanwezig zijn/waren. In het seizoen zal de plaatsing van deze laatste stacaravans geen aanleiding geven tot meer bezoekers en dus ook niet tot een toename van de externe verstoring. Buiten het seizoen kan de plaatsing van de stacaravans op de toeristische plaatsen wel leiden tot een toename van de externe verstoring. Ervan uitgaande dat er maatwerk moet worden geleverd met betrekking tot de precieze situering van de nieuwe vakantievoorzieningen en de inrichting van de gronden eromheen, lijken er vanuit het provinciaal beleid geen grote belemmeringen te zijn voor de gewenste intensivering.

7.2 Voorwaarden aan de plannen: gemeentelijk beleid

In hoofdstuk 3 is vermeld dat de gemeente de vergunningen voor de bouw van de elf vakantiewoningen en de vierendertig stacaravans heeft geweigerd en besloten heeft geen medewerking te verlenen aan een vrijstelling van het bestemmingsplan (Gemeente Utrechtse Heuvelrug 2008). Zij gaf hiervoor een combinatie van ontwikkelingen op het park, landelijke ontwikkelingen en het ontbreken van een totaalvisie voor het park als reden op.

Problemen met werkzaamheden op het voorterrein lagen mede ten grondslag aan het besluit van de gemeente geen medewerking te verlenen aan een vrijstelling van het bestemmingsplan. De foto toont de wal langs de zuidzijde van het terrein na het door de gemeente verplichte herstel (HB)

In de toelichting op het besluit maakt de gemeente duidelijk dat zij sterk hecht aan een totaalplan waarin wordt uiteengezet hoe het park zich in de toekomst zal ontwikkelen en welke plaats hierin is ingeruimd voor de groene structuren binnen het park. Feitelijk vraagt de gemeente om een integraal plan waarin aandacht wordt besteed aan de bedrijfseconomische aspecten, natuur en landschap. Verder valt uit de reactie van de gemeente op te maken dat zij het behoud van het boskarakter van de Bonte Vlucht heel belangrijk vindt.

Gelet op de toelichting op het besluit van de gemeente inzake de bouwvergunningen en de benodigde vrijstelling van het bestemmingsplan, zijn de plannen voor de Bonte Vlucht in de volgende paragrafen toch getoetst aan de criteria van het nee, tenzij-beginsel, hoewel dat strikt genomen voor intensivering binnen het bestemmingsplanvlak volgens het provinciaal beleid niet noodzakelijk is (Provincie Utrecht 2007).

7.3 Wezenlijke waarden en kenmerken

In vervolg van dit hoofdstuk wordt nagegaan of de plannen voor de Bonte Vlucht leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, te weten:

- zones met bijzondere ecologische kwaliteit
- aaneengeslotenheid en robuustheid
- bijzondere soorten
- essentiële verbindingen

Of er sprake is van een significante aantasting van een van deze wezenlijke waarden en kenmerken wordt getoetst aan de hand van een aantal door de Provincie Utrecht opgestelde toetsingscriteria.

Per waarde of kenmerk gaat het om de volgende toetsingscriteria:

- zones met bijzondere ecologische kwaliteit
 - provinciale natuurwaardering - aantasten van gebieden met de natuurwaarden 'uitstekend' en 'goed'
 - aantasten van oude boskernen van de categorie 'zeer waardevol' en 'bijzonder waardevol'
 - aantasten van een prioritair biodiversiteitsgebied dat geheel of gedeeltelijk is gelegen binnen de EHS: de kaart waarop deze gebieden zijn aangegeven, is nog niet beschikbaar
 - natuurdoelen (UNAT's) zoals vastgelegd in de Natuurgebiedsplannen
 - abiotische omstandigheden voor bijzondere ecologische kwaliteiten
- aaneengeslotenheid en robuustheid
 - opsplitsing van een gebied
 - verkleining van een gebied
- bijzondere soorten
 - negatieve gevolgen voor beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet
 - bedreigde soorten van de Rode en Oranje Lijsten uit de categorieën 'bedreigd', 'ernstig bedreigd' of 'op het punt van verdwijnen'
- essentiële verbindingen
 - ecologische verbindingzones, robuuste verbindingen en ecoducten en faunapassages (tussen kerngebieden EHS) - door de ingreep wordt een verbinding 'ernstig belemmerd' of kan niet meer worden gerealiseerd
 - foerageer- en migratieroutes - door de ingreep wordt een verbinding 'ernstig belemmerd' of kan niet meer worden gerealiseerd

7.4 Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken

7.4.1 Zones met bijzondere ecologische kwaliteit

Provinciale natuurwaardering

Op de provinciale natuurwaarderingskaart is alleen aan de strook eikenspaartelgenbos in het zuidoosten een waardering toegekend. De strook is gewaardeerd als 'droog voedselarm bos met een matige kwaliteit'.

Realisatie van de plannen zal niet leiden tot aantasting van gebieden met de waardering 'uitstekend' of 'goed' omdat die op het terrein niet voorkomen.

Oude boskernen

De strook eikenspaartelgenbos aan de zuidoostzijde van het terrein is aangewezen als een waardevolle oude boskern. Elders op het terrein komen geen oude boskernen voor.

Realisatie van de plannen zal niet leiden tot aantasting van 'zeer waardevolle of bijzonder waardevolle oude boskernen' omdat die op het terrein of in de onmiddellijke omgeving niet voorkomen.

De strook eikenspaartelgenbos aan de zuidoostzijde van het terrein is aangewezen als waardevolle oude boskern. Langs deze bosstrook loopt ook een, vermoedelijk begreppelde grenswal, die nauwelijks nog herkenbaar is (HB)

Natuurdoelen (UNAT's)

Aan het gebied ten zuiden van het eerste grote dwarspad dat naar het oosten toe uiteindelijk uitkomt bij De Hoogstraat is door de Provincie Utrecht (2002a) geen natuurdoeltype toegekend. Aan het gebied ten noorden hiervan is het natuurdoeltype 'Multifunctioneel bos' (Hz-4B) toegekend.

De plannen zullen naar verwachting geen nadelige effecten hebben op de realisatie-mogelijkheden van het natuurdoel 'Multifunctioneel bos', noch op het voorkomen en de vestigingsmogelijkheden van de doelsoorten die behoren bij dit natuurdoeltype.

Abiotische omstandigheden

De plannen voor de Bonte Vlucht zullen naar verwachting geen invloed hebben op de voor het natuurdoel 'Multifunctioneel bos' vereiste abiotische omstandigheden.

7.4.2 Aaneengeslotenheid en robuustheid

De plannen voor de Bonte Vlucht zullen leiden tot aantasting van de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS, omdat met de vernieuwing/verplaatsing van huisjes en stacaravans oppervlakte zal worden onttrokken aan de EHS. Of deze aantasting significant is, is afhankelijk van de oppervlakte die met deze plannen gemoeid is. Als de vernieuwing en verplaatsing van huisjes en stacaravans een oppervlakte beslaan die groter is dan 250 m², kan sprake zijn van een significante aantasting.

[NB. In de Handleiding Bestemmingsplannen (Provincie Utrecht 2005a) wordt gesteld dat een uitbreiding van de bebouwing met een maximale oppervlakte van 250 m², vastzittend aan een bestaand gebouw beoordeeld wordt als niet significant. Als de toename van de oppervlakte bebouwing groter is dan 250 m² ofwel de uitbreiding van de bebouwing is niet verbonden met een bestaand gebouw, dan kan er sprake zijn van een significante aantasting. In het geval van de Bonte Vlucht zal er sprake zijn van een toename van de bebouwing die groter is dan 250 m² en omdat het gaat om nieuwe vakantievoorzieningen op deels nieuwe (onbebouwde) locaties, is de bebouwing evenmin verbonden met bestaande bebouwing. Derhalve kan er dus sprake zijn van een significante aantasting.]

7.4.3 Bijzondere soorten

Op het Vakantiepark Bonte Vlucht komen verschillende soorten voor (tabel 10) die voldoen aan de criteria voor bijzondere soort (Provincie Utrecht 2007).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus			3-IV
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus			3-IV
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula			3-IV
Laatvlieger	Eptesicus serotinus			3-IV
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus			3-IV
Eekhoorn	Sciurus vulgaris			2
Boommarter	Martes martes			3-I
Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara			2
Hazelworm	Anguis fragilis			3-I
Bruine winterjuffer	Sympecma fusca	BE	1	

Tabel 10. Bijzondere soorten

3-I = soort is opgenomen in tabel 3 van de AmvB art. 75 (toelichtende brochure); 3-IV = soort is opgenomen in tabel 3 van de AmvB art. 75 en bijlage IV van de Habitatrichtlijn; BE = soort staat als bedreigd op de Rode Lijst; 1 = soort staat in de provincie Utrecht op het punt van verdwijnen.

De meeste van deze soorten zullen van de uitvoering van de plannen negatieve effecten ondervinden (zie hoofdstuk 6). Voor levendbarende hagedis en hazelworm kunnen de plannen leiden tot een sterke aantasting van de aanwezige kleine deelpopulaties indien er bij uitvoering van de plannen geen rekening wordt gehouden met deze soorten. Daarmee kan er sprake zijn van een significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS.

Voor de overige soorten zullen de effecten naar verwachting niet zodanig zijn dat de aanwezige (deel)populaties sterk zullen worden aangetast dan wel dat deze soorten uit het terrein zullen verdwijnen.

7.4.4 Essentiële verbindingen

Het Vakantiepark Bonte Vlucht heeft geen functie als verbindingszone, evenmin ligt het plangebied in vaste foerageer- en migratieroutes. Realisatie van de plannen voor de Bonte Vlucht zal derhalve niet leiden tot een significante aantasting van een verbindende functie.

7.4.5 Samenvattend

De plannen voor de Bonte Vlucht kunnen leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, in het bijzonder van de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS en van de aanwezigheid van bijzondere soorten in de EHS. De aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS kan significant worden aangetast als de oppervlakte die de vernieuwing en verplaatsing van huisjes en stacaravans beslaan, groter is dan 250 m². De aanwezigheid van bijzondere soorten in de EHS kan worden aangetast als uitvoering van de plannen leidt tot een sterke aantasting van de kleine deelpopulaties van levendbarende hagedis en hazelworm.

Winterbeeld van Vakantiepark Bonte Vlucht (HB)

8 Maatregelen

Ter behoud en versterking van de aanwezige natuurwaarden kan in het gebied een aantal maatregelen worden getroffen, die voor een deel tevens leiden tot natuurwinst.

8.1 Aanbevelingen voor beheer en inrichting

- Er wordt naar gestreefd het boskarakter van het vakantiepark zoveel mogelijk te behouden, onder andere door het handhaven van bosclusters, door bij het beheer van het bomenbestand een natuurlijke groeiwijze, samenhang en structuur toe te staan, en door het karakter van de aanwezige paden zo min mogelijk aan te tasten.
- In nieuwe overeenkomsten met de eigenaren van huisjes en stacaravans wordt de aanleg van tuintjes niet toegestaan. Bestaande tuintjes worden zoveel mogelijk gesaneerd.
De aanleg van tuintjes vormt een forse aantasting van het boskarakter van het park en door de verandering van de aard van het terrein wordt oppervlakte onttrokken aan de EHS.

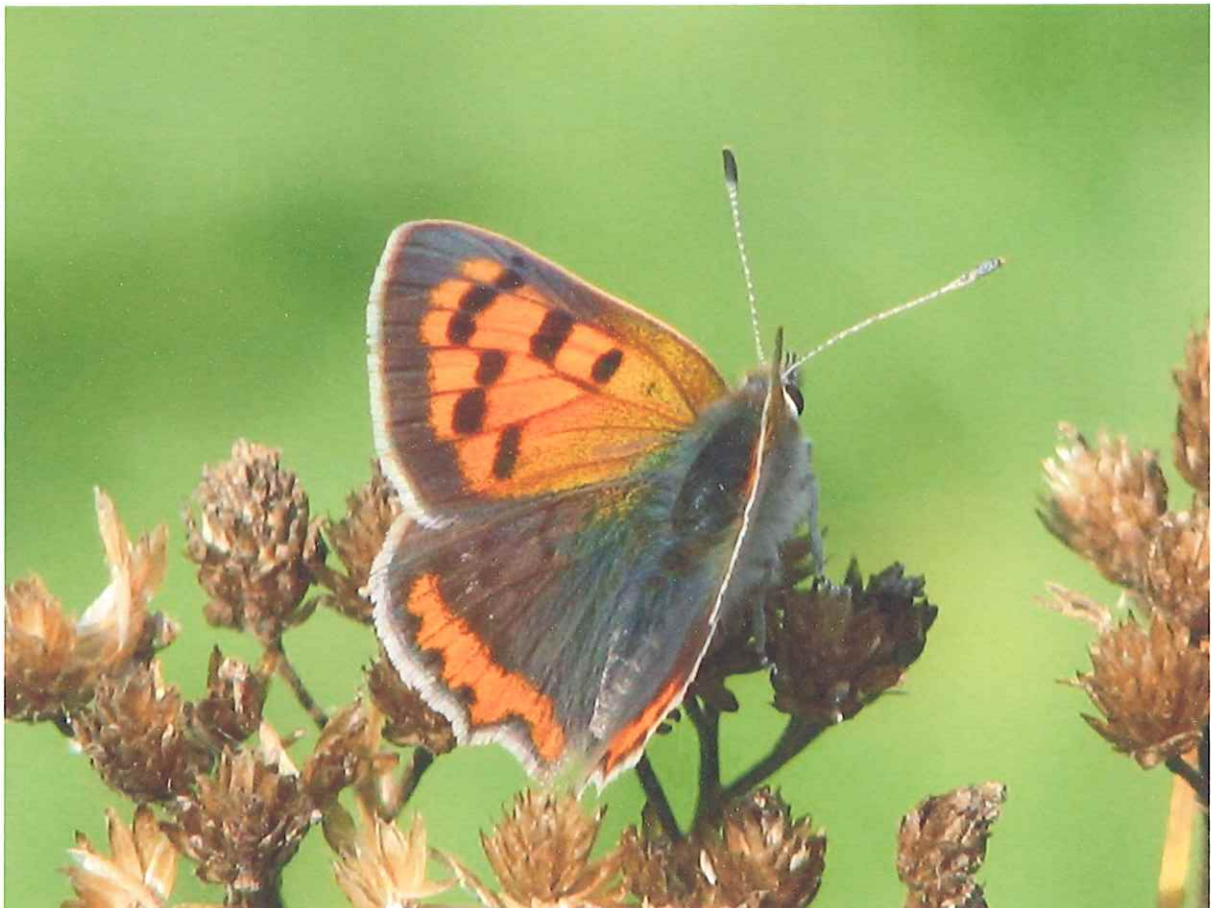
De aanleg van tuintjes rond de huisjes en stacaravans leidt tot een aantasting van het boskarakter van het park (HV)

- Langs randen van de kampeervelden en in de bermen van paden worden stroken bloemrijk grasland, heischraal grasland en bloemrijke ruigte ontwikkeld en als zodanig beheerd.
- Tussen bossen en open terreinen worden daar waar mogelijk geleidelijke overgangen gecreëerd door de ontwikkeling van struwelen en ruigten.

- Uitheemse struiken, zoals laurierkers, op openbare grond worden geleidelijk vervangen door inheemse, streekeigen soorten, zoals hultst en eventueel taxus (zie bijlage 2).
- Het gebruik van uitheemse struiken, zoals laurierkers en Pontische rododendron, op de gronden rond de huisjes en stacaravans wordt ontmoedigd door het geven van voorlichting.
- Bij nieuwe aanplant van bomen en struiken worden geen cultivars of uitheemse soorten gebruikt, maar soortecht, inheems en bij voorkeur streekeigen materiaal.
- Bomen met holten worden alleen dan geveld wanneer deze gevaar opleveren voor de gebruikers van het park of voor hun bezittingen.
- Bomen met eekhoornnesten worden niet geveld.

8.2 Natuurwinst

De bovenstaande maatregelen kunnen er zorg voor dragen dat de nadelige gevolgen van de plannen voor de natuur beperkt blijven (waarbij de huidige situatie als referentie geldt) en kunnen ertoe leiden dat voor enkele soorten van open grazige milieus en bosranden op bescheiden schaal nieuwe mogelijkheden ontstaan.

Voor soorten van open grazige milieus, zoals de kleine vuurvinder, kunnen op bescheiden schaal nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd (HB)

9 Conclusies

9.1 Planologische status

- Vakantiepark Bonte Vlucht ligt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.
- In het Streekplan Utrecht is aan het gebied de bestemming 'landelijk gebied 3' toegekend.
- In het bestemmingsplan van de voormalige gemeente Doorn valt het gehele terrein van de Bonte Vlucht onder de bestemming recreatiedoeleinden I.
- Volgens het bestemmingsplan zijn op het terrein 86 vakantiewoningen, 173 stacaravans en 200 toeristische plaatsen toegestaan.

9.2 Actuele natuurwaarden

- In het plangebied en directe omgeving zijn in totaal 274 plantensoorten vastgesteld, waarvan 4 soorten zijn opgenomen op de Rode Lijst en 32 soorten zijn opgenomen op de Oranje Lijst.
- Vijf van de aangetroffen plantensoorten zijn beschermd.
- Op het terrein zijn 16 soorten zoogdieren vastgesteld, waarvan er 1 is opgenomen op de Rode Lijst en 2 zijn opgenomen op de Oranje Lijst.
- Alle vastgestelde zoogdieren zijn beschermd; zeven van de vastgestelde soorten genieten een striktere bescherming.
- In totaal zijn op de Bonte Vlucht 52 vogelsoorten vastgesteld. Van 40 soorten zijn op het terrein territoria vastgesteld; de overige 12 soorten gebruiken het terrein om te jagen en/of te rusten.
- Van de aangetroffen vogelsoorten zijn er 6 opgenomen op de Rode Lijst en 1 op de Oranje Lijst.
- Alle vogelsoorten zijn beschermd.
- Op de Bonte Vlucht zijn 2 soorten reptielen vastgesteld: levendbarende hagedis en hazelworm.
- De hazelworm is zowel opgenomen op de Rode als op de Oranje Lijst. De levendbarende hagedis is alleen opgenomen op de Oranje Lijst.
- Beide soorten genieten een striktere bescherming.
- In het gebied zijn 2 soorten amfibieën waargenomen.
- Beide soorten zijn beschermd, maar vallen onder de algemene vrijstellingsregeling van de AmvB art. 75.
- Op de Bonte Vlucht zijn 13 soorten dagvlinders waargenomen.
- Op de Bonte Vlucht zijn 11 soorten waterjuffers en libellen vastgesteld, waarvan een soort, de bruine winterjuffer, zowel is opgenomen op de Rode als de Oranje Lijst. De grote keizerlibel is alleen opgenomen op de Oranje Lijst.
- Op de Bonte Vlucht zijn 6 soorten sprinkhanen waargenomen.
- In het gebied zijn 39 soorten wilde bijen vastgesteld, waarvan er 3 zijn opgenomen op de Rode Lijst.

9.3 Flora- en Faunawet, natuurtoets

- In het plangebied komen naast vogels negen strikter beschermde soorten voor, te weten zeven soorten zoogdieren en twee soorten reptielen.
- Van ten minste vier van de vijf soorten vleermuizen komen er op de Bonte Vlucht naar alle waarschijnlijkheid vaste verblijfplaatsen voor.
- Voor deze soorten zal mogelijk een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.
- Ook voor de eekhoorn zal een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.
- Voor de boommarter behoeft naar verwachting geen ontheffing te worden aangevraagd omdat er op het terrein geen vaste verblijfplaatsen voorkomen.
- Voor hazelworm en levendbarende hagedis zal wel een ontheffing moeten worden aangevraagd, omdat realisatie van de plannen zal leiden tot aantasting van de leefgebieden van deze soorten.
- Voor vogels behoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd, mits de werkzaamheden ten behoeve van de plannen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels en het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden wordt onderzocht op bezette vogelnesten.
- Voor vogels die jaarrond van vaste verblijfplaatsen gebruikmaken behoeft alleen ontheffing te worden aangevraagd als er ten behoeve van de plannen bomen met holten gekapt worden.

9.4 Bescherming van de EHS

- De plannen voor de Bonte Vlucht lijken te voldoen aan de randvoorwaarden die gesteld zijn bij de ja, mits-benadering van het provinciale uitvoeringsbesluit met betrekking tot verblijfsrecreatie in de EHS.
- Ervan uitgaande dat er maatwerk moet worden geleverd met betrekking tot de precieze situering van de te vernieuwen en verplaatsen vakantiehuisjes en stacaravans en de inrichting van de gronden eromheen, lijken er vanuit het provinciaal beleid geen grote belemmeringen te zijn voor de gewenste intensivering.
- Vanuit de gemeente wordt gevraagd om een totaalplan waarin wordt uiteengezet hoe het park zich in de toekomst zal ontwikkelen en welke plaats hierin is ingeruimd voor de groene structuren binnen het park.
- Feitelijk vraagt de gemeente om een integraal plan waarin aandacht wordt besteed aan de bedrijfseconomische aspecten, natuur en landschap.
- De gemeente hecht grote waarde aan het behoud van het boskarakter van de Bonte Vlucht.
- De plannen voor de Bonte Vlucht zullen niet leiden tot een significante aantasting van zones met een bijzondere ecologische kwaliteit.
- De plannen voor de Bonte Vlucht kunnen leiden tot een significante aantasting van de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS als de oppervlakte die de vernieuwing en verplaatsing van huisjes en stacaravans beslaan, groter is dan 250 m².
- De plannen voor de Bonte Vlucht kunnen leiden tot een significante aantasting van bijzondere soorten in de EHS als bij uitvoering van de plannen de deelpopulaties van levendbarende hagedis en hazelworm sterk worden aangetast.
- De plannen voor de Bonte Vlucht zullen niet leiden tot een significante aantasting van essentiële verbindingen.

10 Geraadpleegde literatuur

- Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren & A.A. Freriks 2004. Hoofdlijnen natuurbeschermingsrecht. Sdu Uitgevers bv., Den Haag.
- Bal, D., H.M. Beijer, M. Fellingner, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal & F.J. van Zadelhoff 2001. Handboek Natuurdoeltypen, Rapport Expertisecentrum LNV nr. 2001/020, Wageningen.
- Beenen, R. (red.) 1998. Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel fauna. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Beenen, R., E. van den Dool & W. Timmers 2002. Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel flora. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Beusekom, R. van, et al. [red.] 2005. Rode Lijst van de Nederlandse Broedvogels. Tirion Uitgevers B.V. Baarn.
- Eggels, G. 1998. Het Amsterdam-Rijnkanaal en de verdroging. TU Delft.
- Gemeente Doorn 2002. Bestemmingsplan Woongebieden en Recreatieterreinen, Gemeente Doorn. Rapport, Doorn.
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug 2008. College weigert alsnog bouwvergunningen Bonte Vlucht. Persbericht, website Gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- Hom, C.C., P.H.C. Lina, G. van Ommering, R.C.M. Creemers & H.J.R. Lenders 1996. Bedreigde en kwetsbare reptielen en amfibieën in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC Natuurbeheer nr. 25. IKC, Wageningen.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV-Uitgeverij, Utrecht.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering 1996. Bedreigde en kwetsbare vogels in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC-Natuurbeheer nr. 21. IKC, Wageningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.P.M. Witte & D. Bal 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. *Gorteria* 26(4): 85-208.
- Ministerie van LNV 2000. Bescherming van planten en dieren. *Over de Flora- en Faunawet*. Brochure nr. 03. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2002a. Ter bescherming van onvervangbare flora en fauna. Algemene toelichting op de Flora- en Faunawet. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2002b. Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen en dergelijke. Over de Flora- en Faunawet in Nederland. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren. De Flora- en Faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ommering, G. van, I. van Halder, C.A.M. van Zwaay & I. Wynhoff 1995. Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC-Natuurbeheer nr. 18, IKC, Wageningen.
- Provincie Utrecht 1992. Beleidsplan Natuur en Landschap Provincie Utrecht (BNLU). Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 1993. Werkdocument Ecologische Verbindingszones. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2002a. Utrechtse Natuurdoeltypen. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2002b. Natuurgebiedsplan Utrechtse Heuvelrug. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2004. Streekplan 2005-2015. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2005a. Handleiding bestemmingsplannen 2005 (concept). Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2005b. Inhoud onderzoek door initiatiefnemer naar significante aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden van de EHS (concept). Notitie, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2007. Uitwerking ruimtelijk beleid verblijfsrecreatie binnen de EHS (Heuvelrug). B-stuk. Notitie, Utrecht.
- Schaminée, J.H.J., A.H.F. Stortelder & E.J. Weeda 1996. De vegetatie van Nederland. Deel 3. Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Schaminée, J.H.J., E.J. Weeda & V. Westhoff 1998. De vegetatie van Nederland. Deel 4. Plantengemeenschappen van de kust en van binnenlandse pioniermilieus. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Stortelder, A.H.F., J.H.J. Schaminée & P.W.F.M. Hommel 1999. De vegetatie van Nederland. Deel 5. Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen. Opulus Press, Uppsala/Leiden.

Stichting voor Bodemkartering (Stiboka) 1981. Bodemkaart van Nederland. Wageningen.
Stichting voor Bodemkartering (Stiboka) 1986. Geomorfologische kaart van Nederland. Wageningen.
Werf, S. van der 1991. Natuurbeheer in Nederland, deel 5. Bosgemeenschappen. Pudoc, Wageningen.

Bijlage 1. Vastgestelde plantensoorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Aabes	Ribes rubrum	Gewone zandmuur	Arenaria serpyllifolia
Akkerdistel	Cirsium arvense	Gewoon biggenkruid	Hypochaeris radicata
Akkerkers	Rorippa sylvestris	Gewoon duizendblad	Achillea millefolium
Akkerklokje	Campanula rapunculoides	Gewoon herderstasje	Capsella bursa-pastoris
Akkerkool	Lapsana communis	Gewoon reukgras	Anthoxanthum odoratum
Aktermelkdistel	Soehus arvensis	Gewoon sneeuwkllokje	Galanthus nivalis
Aktervergeet-mij-nietje	Myosotis arvensis	Gewoon speenkruid	Ranunculus ficaria bulbifer
Akkerviooltje	Viola arvensis	Gewoon struisgras	Agrostis capillaris
Amerikaans krentenboompje	Amelanchier lamarkii	Gewoon varkensgras	Polygonum aviculare
Amerikaanse ek	Quercus rubra	Gewoon vingerhoedskruid	Digitalis purpurea
Amerikaanse vogelkers	Prunus serotina	Glad vingergras	Digitaria ischaemum
Appelbes	Aronia X prunifolia	Gladde witbol	Holcus mollis
Beklierde duizendknoop	Persicaria lapathifolia	Glanshaver	Arrhenatherum elatius
Bergbasterdwederik	Epilobium montanum	Grasmuur	Stellaria graminea
Beuk	Fagus sylvatica	Grauwe wilg	Salix cinerea cinerea
Bijvoet	Artemisia vulgaris	Greppelrus	Juncus bufonius
Bitterzoet	Solanum dulcamara	Groene naaktdaar	Setaria viridis
Blauwe bosbes	Vaccinium myrtillus	Grof hoornblad	Ceratophyllum demersum
Bleeksporig bosviooltje	Viola riviniana	Grote brandnetel	Urtica dioica
Bleke klaproos	Papaver dubium	Grote lisodde	Typha latifolia
Bochtige smeile	Deschampsia flexuosa	Grote muur	Stellaria holostea
Boerenwormkruid	Tanacetum vulgare	Grote veldbies	Luzula sylvatica
Bosaardbei	Fragaria vesca	Grote weegbree	Plantago major major
Bosandoorn	Stachys sylvatica	Grove den	Pinus sylvestris
Bosdroogbloem	Gnaphalium sylvaticum	Haagwinde	Calyptegia sepium
Boskruiskruid	Senecio sylvaticus	Hanenpoot	Echinochloa crus-galli
Bosveldkers	Cardamine flexuosa	Harig knopkruid	Galinoga quadrifida
Boswilg	Salix caprea	Harig knopkruid	Galinoga quadrifida
Brede stekelvaren	Dryopteris dilatata	Harig wilgenroosje	Epilobium hirsutum
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine	Hartgespan	Leonurus cardiaca
Brem	Cytisus scoparius	Hazelaar	Corylus avellana
Canadese fijnstraal	Conyza canadensis	Hazenpootje	Trifolium arvense
Canadese guldenroede	Solidago canadensis	Heermoes	Equisetum arvense
Citroenmelisse	Meissa officinalis	Heggendoornzaad	Torilis japonica
Dagkoekoeksbloem	Silene dioica	Heggenduizendknoop	Fallopia dumetorum
Douglasspar	Pseudotsuga menziesii	Hondsdrif	Glechoma hederacea
Draadereprijs	Veronica filiformis	Hulst	Ilex aquifolium
Driekleurig viooltje	Viola tricolor	Ile dravk	Anisantha sterilis
Drienerfmuur	Moehringia trinervia	Italiaans raagras	Lolium multiflorum
Eendagsbloem	Tradescantia virginiana	Jakobskruiskruid	Senecio jacobaea
Eenjarige hardbloem	Scleranthus annuus	Japanse duizendknoop	Fallopia japonica
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	Japanse larix	Larix kaempferi
Engels raagras	Lolium perenne	Kaal knopkruid	Galinoga parviflora
Fijnspar	Picea abies	Kantige basterdwederik	Epilobium tetragonum
Fluitenkruid	Anthriscus sylvestris	Kleefkruid	Galium aparine
Framboos	Rubus idaeus	Klein hoefblad	Tussilago farfara
Geel nagelkruid	Geum urbanum	Klein kroos	Lemna minor
Gehoornde klaverzuring	Oxalis corniculata	Klein kruiskruid	Senecio vulgaris
Gekroesde melkdistel	Sonchus asper	Klein springzaad	Impatiens parviflora
Gelderse roos	Viburnum opulus	Klein streeppaad	Crepis capillaris
Gele dovenetel	Lamium galeobdolon	Klein tasjeskruid	Teesdalia nudicaulis
Gele lis	Iris pseudacorus	Klein vogelpootje	Ornithopus perpusillus
Gestreepte witbol	Holcus lanatus	Kleine brandnetel	Urtica urens
Gewone berenklauw	Heracleum sphondylium	Kleine duizendknoop	Persicaria minor
Gewone braam	Rubus fruticosus	Kleine klaver	Trifolium dubium
Gewone brunel	Prunella vulgaris	Kleine leeuwenklauw	Aphanes inexpectata
Gewone dotterbloem	Caltha palustris palustris	Kleine leeuwentand	Leontodon saxatilis
Gewone eikvaren	Polypodium vulgare	Kleine maagdenpalm	Vinca minor
Gewone engelwortel	Angelica sylvestris	Kleine ooievaarsbek	Geranium pusillum
Gewone ereprijs	Veronica chamaedrys	Kleine varkenskers	Coronopus didymus
Gewone es	Fraxinus excelsior	Kleine veldkers	Cardamine hirsuta
Gewone esdoorn	Acer pseudoplatanus	Klimop	Hedera helix
Gewone hennepnetel	Galeopsis tetrahit	Klimopereprijs	Veronica hederifolia
Gewone hoornbloem	Cerastium f. vulgare	Kluwenhoornbloem	Cerastium glomeratum
Gewone klit	Arctium minus	Kluwenzuring	Rumex conglomeratus
Gewone melkdistel	Sonchus oleraceus	Knopig helmkruid	Scrophularia nodosa
Gewone paardenbloem	Taraxacum officinale	Koninginnenkruid	Eupatorium cannabinum
Gewone raket	Sisymbrium officinale	Korenbloem	Centaurea cyanus
Gewone reigersbek	Erodium cicutarium cicutarium	Korrelganzenvoet	Chenopodium polyspermum
Gewone rokklaver	Lotus c. corniculatus	Kroontjeskruid	Euphorbia helioscopia
Gewone salomonszegel	Polygonatum multiflorum	Kropaar	Dactylis glomerata
Gewone smeewortel	Symphytum officinale	Kruipend zenegroen	Ajuga reptans
Gewone spurrie	Spergula arvensis	Kruipende boterbloem	Ranunculus repens
Gewone steenraket	Erysimum cheiranthoides	Kruipertje	Hordeum murinum
Gewone veldbies	Luzula campestris	Kruisbes	Ribes uva-crispa
Gewone vlier	Sambucus nigra	Kruldistel	Cardus crispus
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum	Krulzuring	Rumex crispus

Bijlage 1. Vastgestelde plantensoorten (vervolg)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Kweek	<i>Elytrigia repens</i>	Stijf havikskruid	<i>Hieracium laevigatum</i>
Late guldenroede	<i>Solidago gigantea</i>	Stijve klaverzuring	<i>Oxalis fontana</i>
Lelietje-van-dalen	<i>Convallaria majalis</i>	Stinkende gouwe	<i>Chelidonium majus</i>
Lievevrouwbedstro	<i>Galium odoratum</i>	Stippelganzenvoet	<i>Chenopodium ficifolium</i>
Liggend walstro	<i>Galium saxatile</i>	Straatgras	<i>Poa annua</i>
Liggende vetmuur	<i>Sagina procumbens</i>	Struikhei	<i>Calluna vulgaris</i>
Look-zonder-look	<i>Alfaria petiolata</i>	Tamme kastanje	<i>Castanea sativa</i>
Maarts viooltje	<i>Viola odorata</i>	Tandjesgras	<i>Danthonia decumbens</i>
Madeliefje	<i>Bellis perennis</i>	Taxus	<i>Taxus baccata</i>
Mannetjesvaren	<i>Dryopteris filix-mas</i>	Tengere rus	<i>Juncus tenuis</i>
Melganzenvoet	<i>Chenopodium album</i>	Tengere vetmuur	<i>Sagina apetala</i>
Moederkruid	<i>Tanacetum parthenium</i>	Tijmerprijs	<i>Veronica serpyllifolia</i>
Moerasdroogbloem	<i>Gnaphalium uliginosum</i>	Timoteegras	<i>Phleum pr. pratense</i>
Moerasvergeet-mij-nietje	<i>Myosotis scorpioides</i>	Tranend hartje	<i>Dicentra formosa</i>
Mosbloempje	<i>Crassula tiliaea</i>	Trosvlier	<i>Sambucus racemosa</i>
Muizenoor	<i>Hieracium pilosella</i>	Tuinjudaspenning	<i>Lunaria annua</i>
Muurpeper	<i>Sedum acre</i>	Veelbloemige veldbies	<i>Luzula multiflora</i>
Muursla	<i>Myelis muralis</i>	Veelkleurig vergeet-mij-nietje	<i>Myosotis discolor</i>
Oranje havikskruid	<i>Hieracium aurantiacum</i>	Veldbeemdgras	<i>Poa pratensis</i>
Paarse dovenetel	<i>Lamium purpureum</i>	Veldereprijs	<i>Veronica arvensis</i>
Palmboompje	<i>Buxus sempervirens</i>	Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i>
Penningkruid	<i>Lysimachia nummularia</i>	Vertakte leeuwentand	<i>Leontodon autumnalis</i>
Perzikkruid	<i>Persicaria maculosa</i>	Viltige basterdwederik	<i>Epiobium parvillorum</i>
Pijpenstrootje	<i>Molinia caerulea</i>	Vinger helmbloem	<i>Corydalis solida</i>
Pilzegge	<i>Carex pilulifera</i>	Vlasbekje	<i>Linaria vulgaris</i>
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	Vogelkers	<i>Prunus padus</i>
Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	Vogelmuur	<i>Stellaria media</i>
Plat beemdgras	<i>Poa compressa</i>	Vroege haver	<i>Aira praecox</i>
Pontische rododendron	<i>Rhododendron ponticum</i>	Vroegeling	<i>Erophila verna</i>
Raapzaad	<i>Brassica rapa</i>	Waterpeper	<i>Persicaria hydropiper</i>
Rankende helmbloem	<i>Ceratocarpus claviculata</i>	Westelijke hemlocksspar	<i>Tsuga heterophylla</i>
Reuzenbalsemien	<i>Impatiens glandulifera</i>	Wijfjesvaren	<i>Athyrium filix-femina</i>
Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>	Wilde akelei	<i>Aquilegia vulgaris</i>
Ringelwikke	<i>Vicia hirsuta</i>	Wilde hyacint	<i>Scilla non-scripta</i>
Robertskruid	<i>Geranium robertianum</i>	Wilde kamperfoelie	<i>Lonicera periclymenum</i>
Robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Wilde kardinaalsmuts	<i>Euonymus europaeus</i>
Rode kamperfoelie	<i>Lonicera xylosteum</i>	Wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	Wilde paardenkastanje	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Rood zwenkgras	<i>Festuca rubra</i>	Wilgenroosje	<i>Chamerion angustifolium</i>
Roze winterpostelein	<i>Claytonia sibirica</i>	Winterek	<i>Quercus petraea</i>
Ruige zegge	<i>Carex hirta</i>	Winterlinde	<i>Tilia cordata</i>
Ruw beemdgras	<i>Poa trivialis</i>	Witte dovenetel	<i>Lamium album</i>
Ruwe berk	<i>Betula pendula</i>	Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>
Sachalinse duizendknoop	<i>Fallopia sachalinensis</i>	Witte winterpostelein	<i>Claytonia perfoliata</i>
Schaduwgras	<i>Poa nemoralis</i>	Zachte berk	<i>Betula pubescens</i>
Schapenzuring	<i>Rumex acetosella</i>	Zachte dravik	<i>Bromus hordeaceus</i>
Schermhavikskruid	<i>Hieracium umbellatum</i>	Zachte duizendknoop	<i>Persicaria mitis</i>
Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>	Zachte ooievaarsbek	<i>Geranium molle</i>
Schijfkamille	<i>Matricaria discoidea</i>	Zandhoornbloem	<i>Cerastium semidecandrum</i>
Schijnnaardbei	<i>Potentilla indica</i>	Zandpaardenbloem	<i>Taraxacum laevigatum</i>
Sint-Janskruid	<i>Hypericum perforatum</i>	Zandraket	<i>Arabidopsis thaliana</i>
Sitkaspar	<i>Picea sitchensis</i>	Zandzegge	<i>Carex arenaria</i>
Sleedoom	<i>Prunus spinosa</i>	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria</i>
Smalle stekelvaren	<i>Dryopteris carthusiana</i>	Zilverhaver	<i>Aira caryophylla</i>
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>
Sneeuwbes	<i>Symphoricarpos albus</i>	Zomereik	<i>Quercus robur</i>
Spaanse aak	<i>Acer campestre</i>	Zwaluwtong	<i>Fallopia convolvulus</i>
Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i>	Zwarte den	<i>Pinus nigra</i>
Sporkehout	<i>Rhamnus frangula</i>	Zwarte nachtschade	<i>Solanum nigrum nigrum</i>
Stalkaars	<i>Verbascum densiflorum</i>	Zwarte toorts	<i>Verbascum nigrum</i>

Bijlage 2. Struiken die bij aanplant op het terrein kunnen worden toegepast

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Vorm	Toelichting
Boswilg	<i>Salix caprea</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Gele kornoelje	<i>Cornus mas</i>	wildvorm	Deze soort is inheems in Zuid-Limburg, maar wordt nogal eens toegepast in stinzenmilieus. Komt vanwege de vroege, opvallend gele bloei voor beperkte toepassing in aanmerking.
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Hulst	<i>Ilex aquifolium</i>	wildvorm	Altijdgroene soort die kan worden toegepast ter vervanging van laurierkers
Pontische rododendron	<i>Rhododendron ponticum</i>	wildvorm	Altijdgroene uitheemse soort die veel is toegepast op de landgoederen in de regio en plaatselijk is ingeburgerd. De soort kan op beperkte schaal worden toegepast.
Spaanse aak/veldesdoorn	<i>Aces campestre</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Sporkehout	<i>Rhamnus frangula</i>	wildvorm	
Taxus	<i>Taxus baccata</i>	wildvorm	Altijdgroene soort die in het wild grotendeels beperkt is tot Oost-Nederland maar in de omringende bossen is verwilderd en in beperkte mate kan worden toegepast
Vlinderstruik	<i>Buddleja davidii</i>	cultivars	Deze soort is oorspronkelijk afkomstig uit China en is met name op steenachtige plaatsen in Nederland ingeburgerd. De soort komt niet in aanmerking voor toepassing in meer natuurlijke begroeiingen, maar kan mede gezien de grote aantrekkingskracht op vlinders wel worden toegepast in heestervakken rondom de centrale voorzieningen (voorterrein)
Wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	wildvorm	